

'BREŽNEVAS KRIS...'

ČEKŲ KOMUNISTŲ SOVIETIJOS ANALIZĖ

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Kaip įvykiai parodė, Čekoslovakijoje į reformas palinkę komunistų vadai neįspėjo galimus Maskvos ėjimus ir todėl pralaimėjo. Faktiniai savo reformomis jie norėjo Maskvą ne pakenkti, bet padėti. Situacija Čekoslovakijoje prieš pačią partiją pasalinant 'stalinistą' Novotny buvo ir yra panaši į Sovietų Sąjungos būklę, tačiau su vienu svarbiu skirtumu -- Čekoslovakijos piliečiai yra pažangesni negu Sovietų Sąjungos. Už tat kas buvo galima Čekoslovakijoje, kol kas dar neįmanoma pačioje Sovietų Sąjungoje, tačiau laikas greitai bėga ir tas momentas artinasi.

Iš toliau žiūrint, neaišku, kodėl Dubčekas ir Co. apsiriko. Atsakymą į tą klausimą dabar pateikė vienas čekų komunistų žurnalistas savo straipsnyje, pasiūstam vokiečių Der Spiegel, kuri tas paskelbė autoriaus pavardę, kaip paprastai tokiais atvejais, paslėpdamas po trimis žvaigždutėmis.

Pasirodo, kad Čekoslovakija, nors ir buvo visais atvejais labai artimai susijusi su Sovietų Sąjunga, joje nebuvo nė vienos institucijos, kuri sektų ir padarytų savo išvadas iš Sovietų Sąjungos raidos. Čekoslovakijos ambasados Maskvoje personalas susidarė iš trumparegių biurokratų, kurie aplamai imant visai sovietų gyvenimu nesidomėjo. Panaši būklė buvo ir Pragos užsienio reikalų ministerijos sovietų departamente, kuri sudarė švelniai tariant, labai negabūs žmonės.

Zinla, Dubčekas negalėjo tartis su savo 'kremloginistais' ar, sovietologais, jei jų ir būtų, dėl tos paprastos priežasties, kad galėtų sukelti sovietų įtarimo. 60% visų aukštesnių Čekoslovakijos kompartijos pareigūnų yra laikomi 'prosovietiskais', kurie savo tėvyne laiko Sovieti-

ją, bet ne Čekiją ar Slovakiją. Už tat ir tie, kurie labai domėjosi Sovietų gyvenimu, stengėsi savo patyrimus laikyti paslapyje.

Kaip ir kitur, taip ir Čekoslovakijos valdžia nesusidaro iš pačių gabiausių krašto žmonių, bet greičiau iš antraeilių ar trečiaeilų, gabesni rado sau vietos universitetuose, pramonėje, rašytojų ir žurnalistų eilėse. Daugelis iš jų nelaukomi 'patikimais' todėl ne tik pati valdžia, bet ir jos patarėjai nėra patys gudriausi.

Dėl viso to čekai ir slovakai 'privaciai' žinojo daugiau apie Sovietų Sąjungą negu valdovai. Sutraukdamas tas žinias, anonimūs autorius teigia, kad dabartinis sovietinis režimas gali dar išsilaikyti daugiausia 8 ar 10 metų. Kaip ir Čekoslovakijoje, taip ir ten, ūkinis gyvenimas reikalauja reformų, kurių neįprastumas gali privesti prie ūkinės krizės su sunkiais numatomomis pasekmėmis.

Vakarų ekspertai sovietų ūkinę būklę paprastai įvertina tarp 20 ir 40% geriau negu iš tikro ji yra, nes įsavo išvadas padaro iš sovietų statistikos, kuri nėra patikima ir reikalinga didelių pataisų.

Raketų srityje, pavyzdžiui, sovietai toli gražu nėra taip stiprūs kaip vaizduojama. Mat, nors jie ir gali padaryti palyginti tobulą pirmą pavyzdį -- prototipą, tačiau kai tas pradamas gaminti masiniai, jis paprastai yra labai menkos kokybės, kaip ir visi soviet. produktai. Reikia neužmiršti, kad pačių sovietų duomenimis, pusė jų plieno gamybos nu-eina niekais.

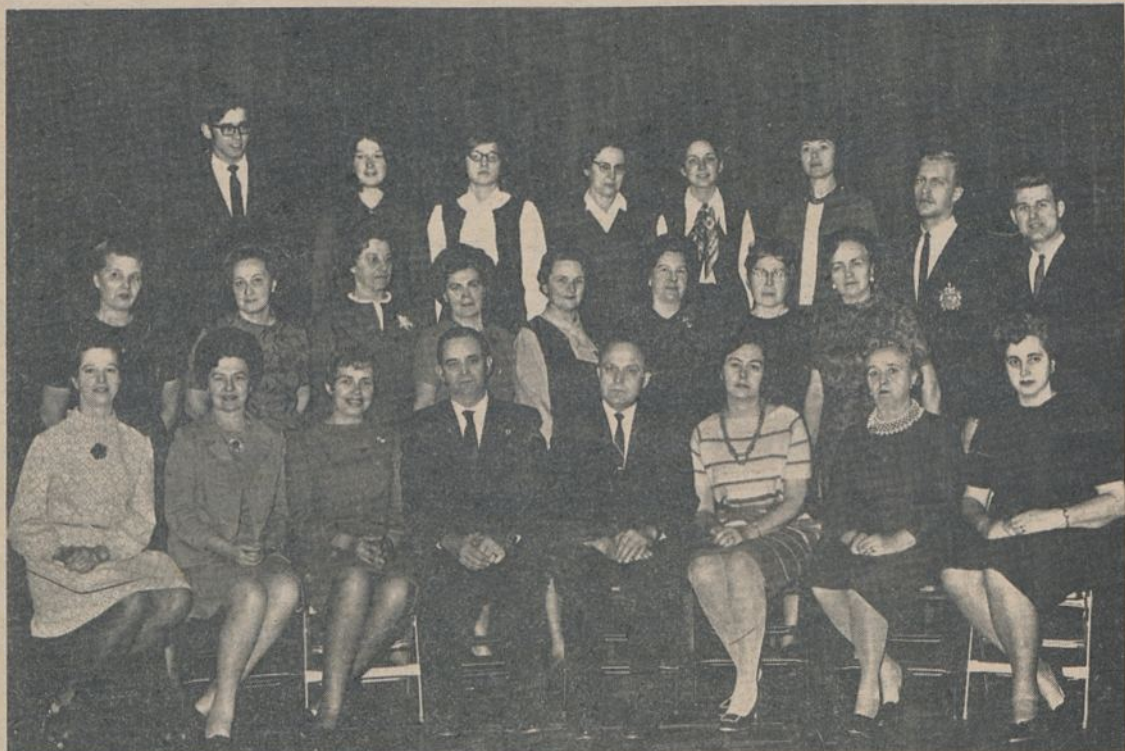
Be to, Sovietijoje bręsta visa eilė kitų rūšių sukrėtimų, kurie tačiau neturi prasidėti vienu metu. Tautiniai konflik-

ta ten turėtų ateiti vėliau, tačiau Maskva su jų galimybe jau dabar skaitosi ir tai daro įtakos jos politikai. Tas autorius tautinių neramumų visų pirma Ukrainoje ir Baltijos valstybėse laukia apie 1980 metus. Įvykiai Čekoslovakijoje buvo su ypatingu dėmesiu sekami Ukrainoje. Už tat Kremlius ir pasiūkė Čekoslovakijos vadus konferencijai į Kijevą, kur per televiziją buvo perduodami glesčiamasis ir bučikiai. Tai buvo skiriama ukrainiečių jausmams; žiūrėkit kaip mes gerai sugyvenam su čekais ir slovakais. Prie uždary durų čekų ir slovakų komunistai Kijeve buvo išbirti lygiai taip pat šiurkščiai kaip ir Maskvoje.

Iš viso, atskiros 'tautinės' komunistų organizacijos reikalauja sau daugiau balso ir teisių negu anksčiau. Kaip pavyzdį autorius nurodo Lietuvos ir Estijos organizacijas, kuriose pasigirdo bruzdėjimo po Pravdos 'nacionalizmo' pasmerkimo.

Neramu ir sovietų kariuomenėje, kurioje esama nemažų nesutikimų tarp jaunesnių vadų ir senų maršalų bei generolų. Jaunesni smarkiai kritikuoja karinių reikmenų gamybos trūkumus ir tokiu būdu gerokai prisideda prie visos sovietinės ūkinės sistemos kritikos. Generolų reikšmė politiniame gyvenime vis didėja, nes atskiri politbiuro nariai ieško jų pagalbos kovoje dėl valdžios.

Aplamai imant, visi pasikeitimai, jei kada nors ateis, bus praversti pačių viršūnių, sovietinio elito. Nepasitenkinimas susidariusia būkle turi privesti prie jos kal-tininkų ieškojimų. Visa tai veda prie minties, kad Brežnevas artimiausiu laiku bus pačios partijos CK pavartytas. Tai turėtų įvykti, jei ne šių metų gegužės mėn., tai rudenį ar sekančių metų pradžioje. Brežnevo pranykimas iš politinės scenos dar neatneš didelių pasikeitimų, tačiau praskins jiems kelią. Daug kas priklausys nuo užsienio politikos fakto-

Kristijono Donelaičio Aukštesniosios ir Žemesniosios liuanistinių mokyklų Chicagoje mokytojai 1968/69 mokslo metais. Sėdi iš kairės: Nijolė Užubalienė, Stefa Burokienė, Bronė Stravinskienė, Vytautas Gutauskas, mokyklos vedėjas Julius Širka, Irena Bukaveckienė, Vanda Vaitkevičienė, Birutė Vindašienė; vid. eilėje iš kairės stovi: Janina Janulevičienė, Irena Smiellauskienė, Rožė Kriaučiūnienė, Marija Plačienė, Antanina Noreikienė, Ona Silinienė, Paulė Balčiūnienė, Ona Jegelienė; Viršutinėje eilėje iš kairės stovi: Raimundas Šilkaitis, Zita Burneikytė, Jūratė Jasaitytė, Marcijona Rašimienė, Aušra Gilytė, Irena Šerelienė, Gintaras Endrijonas ir Algimantas Kleinaitis. Nuotraukoje trūksta: Alberto Paulikaičio, Mykolo Drugos, Sofijos Jelionienės, kun. Antano Nockūno MIC ir Danutės Bindokienės. V. Noreikos nuotrauka

PAVASARIO ŽIEDAI KRISTIJONO DONELAIČIO MOKYKLOSE

Baigiantis mokslo metams, Chicagiškės Kristijono Donelaičio mokyklos, tikriau "mokyklų", nes jau treji metai veikia ir aukštesnioji mokykla, vedėjas Julius Širka pasikvietė keletą spaudos žmonių ir artimesnių bičiulių šnektelėti apie nueitą kelią ir ateities planus.

Malonu ir miela lankytis energingojo vedėjo bute. Įeini ir pamiršti esąs ne tėvynėje. Svečių kambarys dvelkia jaukiu lietuviškumu: gintaro išdirbiniai, medžio drožiniai, pagalvėlės -- viskas labai jau sava ir miela. Net ir rūpintojėlis dairosi iš kampo pro koplytstulpio langelius. Tai tikrai gražus pavyzdys kiekvienai lietuviškai šeimai. O jo še-

ma tikrai didelė: keturi šimtai trisdešimt atžalėlių ruošiami būti tikrais lietuviams. Tai, be abejonės, pati didžiausia lietuvių mokyklinė šeima laisvame pasaulyje. Jau radome atvyku-

sius mokyklų komiteto pirmininką Bernardą Vindašių ir išdininką Leopoldą Kupcikevičių.

-- Šiais metais spalio 17 dieną sukanka lygiai (Nukeita į 2 psl.)

Kristijono Donelaičio liuanistinių mokyklų vedėjas ir jo pavaduotojai. Iš kairės: Vytautas Gutauskas -- vedėjo pavaduotojas, Aukštesniosios mokyklos reikalams, Irena Bukaveckienė -- vedėjo pavaduotoja Žemesniosios mokyklos reikalams ir mokyklų vedėjas Julius Širka. V. Noreikos nuotrauka

ŠIANDIEN IR RYTOJ

PRIPRANTAMA prie visko. Dar prieš keletą metų būtų nuostabus dalykas, kad erdvėlaivis gal pakilti nustatytą valandą. Bet praėjus savaitę, iššaukiant milžinišką raketą Saturn V su erdvėlaiviu Apollo 10, niekas jau nebesistebėjo, jog tai buvo atlikta minuterės tikslumu. Mažai kas besistebėjo, kad astronautai iš kelionės į Žemę grįžo tokiu pat tikslumu, kaip buvo numatyta.

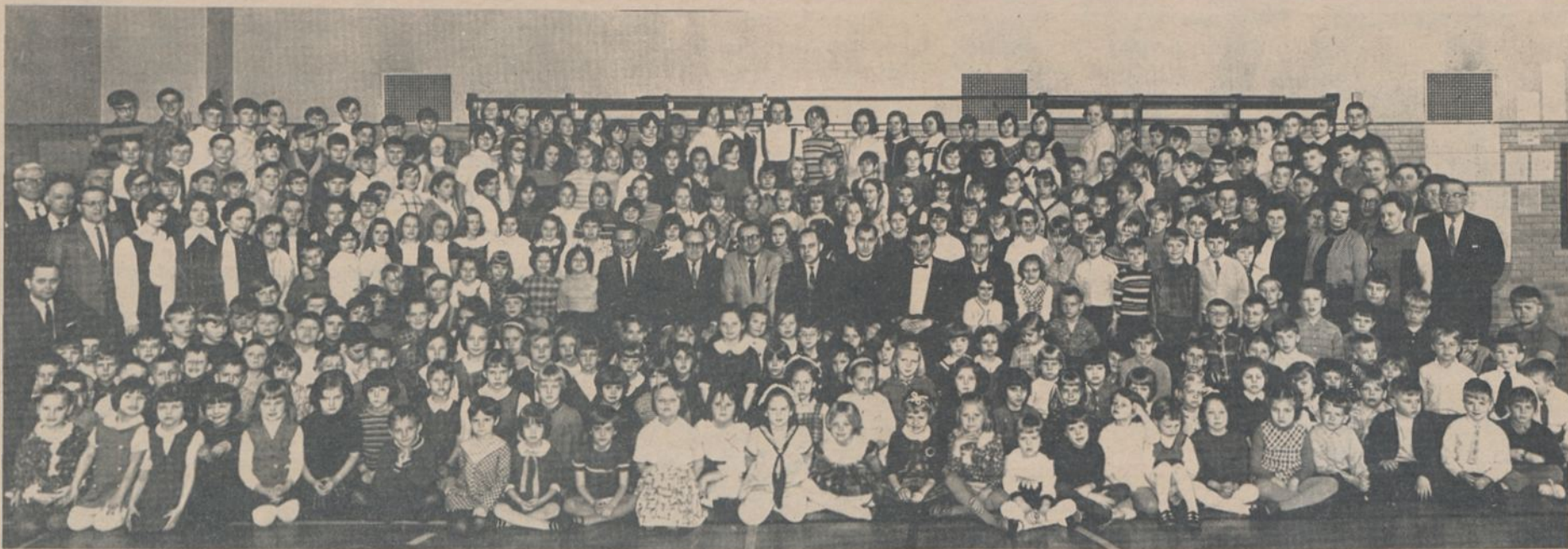
Dar taip neseniai buvo stebimasi raketos galinumu galinčios iškelti kelių tonų satelitą, skrendantį 28,000 km greičiu. Šiandien beveik nebekreipiama dėmesio, kai milžiniška virš 100 metrų aukščio raketa į erdvę iškelia 43 tonų erdvėlaivį su trimis astronautais ir skrenda 40,000 km, greičiu.

Šį kartą televizijos žiūrovai, ypač tie kurie turi spalvotus aparatus, galėjo grožėtis nuostabiais gražiais mėnulio vaizdais. Net pats erdvėlaivio vadas Thomas Staffordas keletą kartų sušuko, jog tai fantastiška. Gi kitas astronautas Cernan iš erdvėlaivio perdavė tokio turinio pranešimą: "Aš visuomet tikėjau, kad nieko nėra negalimo. Aš tikėjosi, kad tai ką mes darome ir kas bus daroma toliau ateityje, bus naudinga visai žmonijai".

Paskutinytis skrydis yra nuostabus JAV technikos laimėjimas ir užtikrina saugumą, kai liepos 20 d. amerikiečiai Armstrong ir Aldrin nusileis mėnulyje.

Ką duos mėnulio užkariavimas dar sunku pasakyti. Galima tik tikėtis, kad jame įrengta mokslinė stotis padės tyrinėti kitas planetas, kurias stebėti trukdo žemės atmosfera.

PAVASARIO ŽIEDAI...

(Atkelta iš 1 psl.)

dešimt metų nuo Kristijono Donelaičio mokyklos įsteigimo, -- aiškina vedėjas. -- Sukaktį paminėsime lapkričio 8 dieną. Tėvų komitetas jau pradėjo tam vakarui -- baliui ruoštis. Dėl to ir tradicinio vakaro sausio mėnesį nebus.

Išsiekame. Tėvų komiteto atstovai ir pats vedėjas gerokai susirūpinę astuntą, šikartą jau sukaktuvine, sporto ir dainų švente, įvyksiančia birželio pirmą dieną, antrą val. p.p. gražuose tėvų marijonų soduose Clarendon Hills. Mokyklos šiai šventei sparčiai ruošiasi ir kviečia visus tėvus, mokyklų draugus ir visą lietuviškąją visuomenę atsilankyti. Sukaktuvinius metais sukaktuvinė šventė.

Žinoma, ir vieną kitą dolerį tikimasi laimėti, nes be paramos iš šalies, vien tik tėvų mokesčiu, neįmanoma mokyklų išlaikyti. Vien tik mokyklos patalpos, klaišės "suėda" daugiau kaip ketvertą tūkstantų per metus.

O kur mokytojams, kad ir mažytės, algos ir kitos išlaidos?

-- Šiemet jau dvidešimt du jaunuoliai laikys egzaminus iš aukštesniosios mokyklos. Kaip ir kasmet, bus išleistas metraštis. Džiugu, kad šiais metais tą metraštį apmoka Midland Savings and Loan Assoc. vedėjas Frank Zogas, -- dėsto Širka. -- Džiugu, kad mecenatų visur ir visuomet randame, nes be jų nesugebėtume išsiversti.

VIRŠUJE: Kristijono Donelaičio Žemėsiosios lituanistinės mokyklos Chicagoje mokiniai su mokytojais ir L.B. Marquette Parko Valdybos nariais. Viduryje tarp mokinių iš kairės į dešinę sėdi: Illinois senatoriai F. Savickas, W. McAvoy, 13 Ward Committeeman A.J. Cantone, mokyklos vedėjas Julius Širka, kun. Antanas Nockūnas MIC, dr. Petras Rasutis -- Tėvų Komiteto narys ir Marquette Parko lietuvių bendruomenės pirmininkas arch. Albertas J. Kerelis. V. Noreikos nuotrauka

Peržiūrime išleistus leidinius. "Pirmieji žingsniai", mokyklos mokinių laikraštis, sąsiuviniai, pereitų metų metraštis "Žydinti jaunystė". Visa tai parodo didelę mokyklų vadovybės energiją ir norą vesti mūsų atžalą lietuvių keliu.

Visus leidinius apvairuoja geografijos vadovėlis "Lietuva, Tėvyne mūsų".

-- Šio leidinio jokių būdu nebūtų pavykę išleisti, jei ne mokyklų geradarių, sudėję 1935 dolerius. Pats išleidimas kainavo beveik 2400 dol., tad mums neperdaug teko pridėti. Tačiau tikimės, kad ir kitos mokyklos norės tuo vadovėliu pasinaudoti. Išspausdinome tūkstantį egzempliorių.

Trumpai pasikalbame apie lietuvių kalbos pratimus. Jau visas ciklas baigtas. Tai irgi vienas iš didžiųjų darbų.

Dar ilgokai šnekamės apie lietuviškų mokyklų reikšmę, apie priaugusios kartos išlaikymą lietuviška dvasia.

Išiname, palikdami vedėją su tėvų komiteto atstovais tartis esamaisiais reikalais.

Šilta krūtinėje, pakili nuotaika, kada matai, jog yra žmonių, visa būtybe besisielojančių lietuvių-

Kristijono Donelaičio Lituanistinių Mokyklų skyrių ir klasių globėjos 1968/69 mokslo metais. Iš kairės sėdi: Irma Kalinowski, Stefą Grybauskienė, Birutė Matutienė, Zina Pocienė, Vida Kosmonienė, Emilija Kieilienė, Stovi: Eleonora Giečienė, Regina Petraitienė, Irena Jurgelienė, Dana Balčienė, Nina Jurkaitienė ir Dana Žukauskienė. Nuotraukoje trūksta: Danos Karužienės, Nerutės Gaižutienės, Rasos Kleizienės, Reginos Kučienės, Laimos Aleksienės, Irenos Rimavičienės ir Karolinos Miečienės. V. Noreikos nuotrauka

Los Angeles mero rinkimai

Milijoninio Los Angeles miesto mero (vyr. burmistro) rinkimų datai (gegužės 27) artėjant -- rinkiminė kampanija įgauna aštresnį ir tuo pačiu įdomesnį formą. Juo labiau, kad pirminiai rinkimai parodė jog pasirinkimas susidarė labai nedidelis -- pirmą kartą šio miesto istorijoje -- prieš balsuotoją atsistojo dvi rasės -- balta ir juoda. Baltajai atstovauja jau 8 metus mero pareigose besąs Sam Yorty, da-

bės išlikimu šiame krašte. Ir ne jie vieni. Dešimtys mokyklų dirba tik tam, kad po jų ateitų jaunimas, pasiruošęs užimti "senių" vietas.

Baigdamas noriu pridėti, jog man ne vieną kartą teko lankytis Donelaičio mokyklose pamokų metu. Visuomet džiugino drausmė, tvarka ir mokytojų pasiruošimas šiam kilniam darbui.

Tenka palinkėti Kr. Donelaičio mokykloms nepavargti, dirbti ir sulaukti antrojo dešimtmečio paminėjimo!

J. Vaičiūnas

Kristijono Donelaičio Lituanistinių Mokyklų 1968/69 m.m. Tėvų Komitetas. Iš kairės į dešinę sėdi: Aniceta Mažeikienė, pirm. Bernardas Vindašius, Zina Pocienė, Stovi: Kazys Kaminskas, dr. Petras Rasutis, Vida Kosmonienė ir Leopoldas Kupcikevičius. V. Noreikos nuotrauka

Spaudoje pasidairius

ATITAIŠYMAS

"Dirvos" geg. 21 d. 40 nr-y, str. "Naujas paskvilis apie A. Smetoną", iškrita pora eilučių ir išėjo titulu ir datų supainiojimas. Visa pastraipa turėjo būti tokia: "Labai būdinga, kad Zechlinas savo raportuose į Berlyną net du kartu "suklydo" dėl Bizausko titulo: vieną kartą jį pavadino ministru pirmininku ir užsienių reikalų ministru (1939 rugp. 29 d.), o kitą kartą užsienių reikalų ministro pavaduotoju (1939 rugs. 24 d.)."

Redakcija

KLAIPĖDOS ŠVYTURYS SOVIETŲ RUSIJOS -- AMERIKOS LAIVININKYSTĖJE

Neseniai Sovietų Sąjungos mokslinio jūrų tyrinėjimo laivas "Professor Deryugin", pagal susitarimą su Amerikos atitinkamomis įstaigomis, šešias savaites plaukiojo Amerikos teritoriniuose vandenyse (Kalifornijos pakrantėse). Tuo laiku rusų žvejybos specialistai ir mokslininkai (dalyvaujant tame laive ir amerikiečių specialistams) sekė kai kurių žuvies rūšių veisimosi būdus ir sąlygas. Baigus šią mokslinę ekspediciją "Professor Deryugin" (gavęs specialų State Departmento leidimą) įplaukė Los Angeles uostan ir čia išbuvo kelias dienas, papildė savo kuro ir maisto atsargas. Laivo vadovybė ir įgula čia buvo priimta svetingai ir dėlto rusai atsidėkodami už tai šiomis dienomis čia atsiuntė savo atstovą -- Sovietų Sąjungos Pasijuntinybės Washingtono D.C. antrąjį sekretorių, kuris pareiškdamas padėką už rusų laivo svetingą priėmimą -- uosto komisijos pirmininkui dr. Robert Fenton Craig įteikė simbolinę dovanėlę -- sidabrinį (Klaipėdos) švyturį medžio raizinyje.

Matykite -- tas Sovietų Rusijos atstovas, antrasis pasijuntinybės sekretorius Sovietų Pasijuntinybės Washingtono D.C. -- buvo Edmundas Juškis...

(v.b.)

GRAŽI IR VERTINGA DOVANA

Vyriški šveicariški HY MOSER 18 karatų aukso, 25 akmenų, automatiški, kalendorius, incabloc laikrodžiai, naujausios gamybos ir mados, parduodami labai žemomis kainomis su garantija. Dėl katalogų ir kitų informacijų rašyti:

S. V. STARAS -- IMPORTER, 23 Mendon St., Worcester, Mass. 01604

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

SUNKI PRADŽIA

Naujai atgaivinta Los Angeles lietuviškoji radijo valandėlė praeityje sunkius pirmuosius žingsnius: keletą valandelių pravedė tos programos vedėjas ir pranešėjas teisininkas - žurnalistas Stasys Paltus iš tų pareigų pasitraukė, tik tiek per radiją pasakydamas, kad ta (gegužės 11 d.) jo pravedama valandėlė yra paskutinė... Gegužės 18 d. (valandėlė transliuojama kiekvieną sekmadienį nuo 5 iki 5:30 val.) į klausytojus prabilo (kaip pranešėja) radijo valandėlės klubo pirmininkė St. Pautienė. Jokių paaiškinimų, jokių informacijų -- kas įvyko, kas bus... Klausysime toliau...

PETKUS

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week
every Wednesday and Friday
by American Lithuanian Press Radio Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpus.

Dirva išėina trečiadieniais ir penktadieniais.
Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

Redaktorius Vytautas Gedgaudas.

Reikalų vedėjas Kazys S. Karpus.

Straipsniai, išskyrus vedamuosius, reiškia jų autorių
nuomonę.

Ateities perspektyvos

Dean Rusk, buvęs Vals-tybės Sekretorius, kalbėdamas Chicagoje, pranašavo naujos izoliacijos erą JAV užsienio politikoje, kuri ta-čiau nebūsianti labai ilga. Savaime aišku, kad dideli Vietnamo karo kaštai išbaidė daugelį amerikiečių. Kaip galima būti pasaulio policininku, jei tik vieno krašto — Pietų Vietnamo — išgelbėjimas nuo vietinių komunistų kaštuoja tiek daug? Iš kitos pusės, JAV yra suinteresuotos pastoviai taika, paremta žmonių ir tautų laisvo apsisprendimo teise. Ir tie interesai negali leisti JAV užmiršti likusį pasaulį. Tačiau ir prileidus, kad nuotaukos Amerikoje kuriam laikui daugiau ar mažiau suriš Washingtono rankas, negalima užmiršti, kad dėl to pasaulio įvykių raida nestos. Atvirkščiai, ji gali būti net pagreitinta.

Kremlius savo griežtą santvarką Sovietijoje ir satelituose iki šiol bandė pateisinti amerikiečių imperializmu ir vokiečių noru 'revanšo'. Jei tie dirbtiniai baubai išnyks, kuo gi pateisinsi savo režimą ir laisvesnių santykių varžymą? Tiesa, Stalinas buvo Sovietiją izoliavęs per 20 metų ir niekas neatstikto, tačiau laikai pasikeitė. Kremliaus valdovai dabar daugiau skaitosi su savo pavaldiniais. Populiarumo ieškoti liaudyje juos verčia vienybės ar tiksliau vieno visagalio vado stoka. Akyčiau sekant sovietinę spaudą, net joje galima įžiūrėti tam tikros kovos dėl valdžios tarp įvairių grupių atspindžius. Bet jei vadai pradeda ieškoti liaudies simpatijų, jie turi jai ką nors už tai duoti, o apetitai auga bevalgant.

Labai gerą pavyzdį duoda Čekoslovakija. Ten stalinistinis Novotny režimas buvo taip nusigynęs, kad patys komunistai nutarė padaryti jam galą. Kai jie pradėjo daryti reformas, pasirodė, kad režimo negalima tik truputį pataisyti,

reikia jį keisti iš pagrindų, kas iššaukė Maskvos reakciją.

Šiame numeryje pirmame puslapyje mes supažindiname su vienu čekų komunistų žurnalisto išvedžiojimais po tos katastrofos. Jis prikiša savo vadams, kad tie nesuvokė, jog pati Sovietija dar nebuvo pribrendusi reformoms, nors ir joje dabar viešpataujantis režimas nėra geresnis už Novotny. Užtat ji negalėjo leisti reformų ir Čekoslovakijoje. Kitaip sakant, satelitai negali tikėtis daug didesnės laisvės negu jos esama pačioje Sovietijoje, bet ir ten laikas dirbąs reformų ar sprogimo naudai, kurio jis tikisi po 8 ar 10 metų.

Apie tą laiką t. y. 1980 metus jis laukia ir tautinio klausimo' paastrėjimo, ypač Ukrainoje ir Pabaltyje. Kalbant apie tai verta sustoti ir prie rusifikacijos. Dažnai prisibijome, kad ji taip sparčiai varoma, jog lietuviai savo pačių krašte neteks daugumos. Be abejo stambios tautinės mažumos visur sudaro nemažų problemų. Įdomu, kad visos valstybės, sudarytos iš dviejų ar daugiau tautybių, neišvengia tarp jų trynimosi, įskaitant ir pačią Čekoslovakiją. Lemiamas veiksnys tais atvejais yra pačios daugumos nusistatymas. Verta atsiminti, kad prieš 1-mą pasaulinį karą pas mus apie visišką nepriklausomybę net svajota buvo mažai. Nereikėjo nei penkių metų kad nepriklausomybė taptų savaime aiškiu siekiu.

Gyvenimas Amerikoje, tame vadiname tautų lydimu katile, duoda tam optimistinių pavyzdžių. Toks Porto Rico nenori visai virsti JAV integraline dalimi, nors jam tai ir apsimokėtų. JAV negrai irgi nenori visiškos integracijos. Žodžiu, savito veido net ir norint sunku nustoti. Anksčiau ar vėliau tai priveda prie nepriklausomybės. (vm)

Maloniai kviečiame dalyvauti Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos dvidešimtmečio su-kaktuviniame seime, š. m. gegužės 30 ir 31 d.d. New Yorke, N. Y. (Roosevelt Hotel, Madison & 45th Street). Seimo atidarymas ir iškilmingojo posėdžio pradžia — gegužės 30 d., pirmą val. p. p.

Seimas peržvelgs mūsų, lietuvių, kelius ir būdus Lietuvos nepriklausomybei atstatyti bei lietuviybei išlaikyti, o taip pat sieks tautinės srovės gre-toms didesnės darnos ir darbo barų ryškinimo.

Taip pat esate laukiami seimui pagerbti new-yorkiečių rengiamame bankete, gegužės 31 d., tame pat Roosevelt Hotel. Pradžia 8 val. vak.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos
V a l d y b a

BOSTONO KULTŪRINIAMS SUBATVAKARIAMS
DEŠIMT METŲ

Nekreipdamas per daug dėmesio į kintančią plaukų spalvą, į metų nešulį atspindintį veidą, žmogus apsiranta su mintim, kad jis ilgam ir pastoviai įsikęs savo saloj. Tik tada, kai sutinkama mergina ar vaikas, gimę prieš 18 ar 20 metų toj pačioj gatvelėj, kur tu jau buvai beatsisveikinas "jaunas ir ne-protingas dienas", kai atsigrįžti į kurią nors sukaktį ar sukaktėlę, nenorom pamatai, kad laikas, lyg uraganas, plėšiasi pro šalį.

Tas pats įspūdis sujūdina, net nustebimu pritrenkia, nes gi, datus patikrinus, regi, kad ir Bostono lietuvių kultūriniais subatvakariams jau dešimt metų! Atskirų žmonių gyvenime ir jų veikloj toks laiko tarpas nėra tik žiupsnis smėlio...

Kultūrinių subatvakarių rengimo mintis Bostono tautinės srovės žmonių tarpe žymiai ankščiau puoselėta, būta įvairių sumanymų ir siūlymų, bet vis nesisėkė apčiuopti vakarojimų pobūdžio. Tik 1959 m. rudenį pradėta konkrečiai ieškoti subatvakarių "veido". Įgainingi tas veidas išryškėjo, susirado ir nemenką bori ištikimų draugų. Vadinasi, 1959-1960 m. gimė nedrąsi kultūrinių vakarojimų užuomazga, o 1968-1969 m. išgyvenom įsilepsnojusį parengimų dešimtmetį.

Didžiausia paskata kultūriniais subatvakariams rengti buvo savi namai, savom rankom ir savom lėšom išgrąžinti. Atrodė visų pirma būtų nuodėmė tų namų savininkams, ALTS-gos Bostono skyriui, tokias patalpas laikyti užgesintom šviesom, be jokio gyvybės garso. Tad 1959 m. ir buvo sudaryta Kultūriniais subatvakariams rengti komisija, kuri netrukus savo uždavinį išlikštenu ir dešimt metų to "išlikštenu" nusistatymo kietai laikėsi: kultūrinių subatvakarių programos Bostono lietuvių turi jungti, jų dvasios poreikiams tarnauti, tik jokių būdų jų neužgaulioti ir neskaldyti. Ir giminingiems polėkiams tas negali pakenkti, nes mūsų esama čia tikrai gausaus būrio, tegu tik neskursta socialinio bendravimo ir kultūros alkio dvasia. Laikas įrodė, kad klaida nebuvo padaryta -- kult. subatvakarius Bostono mieliai lankė įvairių įsitikinimų ir pažiūrų lietuviai.

ALTS-gos Bostono sk. namai, kur yra rengiami kultūriniai subatvakariai, paženklinai So. Bostono E. 4th St. 484 numeriu, stovi gana švarioj ir gražioj miesto daly, prie istorinių Dorchesterio aukštumų. Kaimynų kilmės tautybės nelengva būtų nustatyti, bet atrodo, kad šioj vietoj daugumą sudaro airiai, tauta, kurios kovoms dėl laisvės Lietuvoj mes turėjom daug simpatijų. Deja, So. Bostono jie nėra tokie šviesūs, kad gerbtų kito nuosavybę ir papročius. Jų vaikaliai ir pusberniai kreidom išmargina namo sienas, kol buvo medinė -- ardydavo tvorą, nuolat išdažo langus; jei vielių tinklo akmenys neprakerta, tai "divyriai" susiradę ilgus metalo virbalus, praduria ir kietą langą stiklą. Šie pokštai vietas prisitaikyti prie kaimynų "kultūros" -- ALTS-gos Bostono sk. namai iš lauko pusės atrodo murzini ir neįspūdingi.

Tačiau jų vidus, kas pirmą

kartą į juos įžengia, savas ar prašalaitis, nepajėgia nereikšti malonaus nustebimo. Į namų dekoravimą daug sielos įdėjo velionis dail. Vikt. Andriušis. Medžio išpauistymai, sienų ir lubų pagražinimai, laiptai, apšvietimas, kolonos, skulptūrų ekspozicija -- viskas padaryta pagal jo prieštinius. Tik II a. liustra yra arch. J. Okunio darbas.

Be dail. Vikt. Andriušio darbų, žinrėkit, dar ką čia rasit: I a. salaitej, specialiai įrengtoji nišoj, stovi didžiulė Vytauto Didžiojo statula, kurią sukurė skulptorius Vyt. Kašuba. Antro pusėj, panašioj nišoj, Jono Kasmausko, skyriaus Garbės pirmininko, biustas, kurį darė skulptorė Docienė. Be to, Washingtono, dr. J. Basanavičiaus, dr. V. Kudirkos, J. Tumo-Vaižganto, Vl. Putvio, Ant. Olgio ir Vikt. Andriušio portretai. Jei skyrius būtų turtingesnis, čia ir baldai būtų savo stiliaus.

Antro aukšto salę puošia Vyt. Kašubos plačiai pažįstamas, jorraliaus Mindaugo biustas, jo paties Maironio biustas, Rob. Antinio prezidentas Ant. Smetona. Šalia to -- vėliavos, Korp! Neo-Lithuania ir skautų herbai. Viskas, kaipminėta, subtiliu dail. Vikt. Andriušio skoniui įreminata ar eksponuota. Namų vidaus įrengimai, be abejonės, imponuoja ne tik sūtelktom meninėm vertybėm, bet ir sava lietuviška dvasia.

Kultūriniai subatvakariai dešimt metų buvo rengiami tų namų II a. salėj (tik retais atvejais panaudojamos abi salės). Kai sustatomi stalai, kai jie apdengiami spalvotom staldengimais ir papuošiami gėlėm -- šilima dvelkia iš visų kampų. Ne viena viešnia ir ne vienas svečias yra prastarę, kad čia ne tik išklusai rūpestingai paruoštą programą, bet ir pailsi po įtemptų darbo dienų.

Du sezonus, pirmą ir antrą, kult. subatvakariams rengti komisijos pirmininkas buvo visuomenininkas Justinas Vaičiaitis. Kruopščiau ir metodingu darbu, pareigos supratimu ir jos atlikimu sutartą valandą ir minutę, jis ir padėjo kult. subatvakariams susirasti savo gyvavimo būdą ir stilių.

1961 m. rudenį pirmininko vieton stojo inž. Edm. Cibas. Jis tose nelengvose pareigose ištverė aštuonis metus, ir komisijai pirmininkaudamas, ir kitus pirmininkaudamas, ir gaidindamas subatvakarius įgimtu ir lakiu humoru. Jo "dešinės rankos" buvo net šešios: Ona Vilėniskienė -- stebinančio ir džiuginančio išvermingumo lankytojų vaišintoja (ji dirbo dešimt sezonų), programų vadovas St. Santvaras (10 sezonų), Ant. Vilėniskis -- namų prievaizdas ir uolus bendradarbis, dešimt metų sąžiningai atlikęs visus įsipareigojimus, Vladas Mickūnas -- išdininkas, gerų sumanymų autorius, dirbęs devynis metus (jis ir vienas iš pagrindinių Maironio biusto fundatorių), Al. Griauzdė -- svečių globėjas, jų susodinimo meistras, žmogus ypač mielas bendrame darbe, Leonas Lendraitis -- tiekimo viršininkas, aštuonis sezonus savo pareigas ėjęs su nužęstančia žypsena, Komisijos pastovi talkininkė, taip pat nekad nepavargstanti, kaip ir jos sesuo O. Vilėniskienė -- Aldona Andriušienė.

Kasmet būna surengiami aštuoni ar devyni kult. subatvakariai, pradedant rugsėjo mėn. trečią šeštadienį ir baigiant gegužės mėn. trečią šeštadienį (tos pat tvarkos ir datų bus laikomasi ir vienuoliktą sezoną). Komisija, tiek metų dirbusi, darbe pasižymėjo stebinančiu susiklausymu. Dirbta be asmeniškų įsivaidinimų ir įžeidimų, be kivirčių, nuoširdžiu talkos supratimu, be neskanaus tarpusavių nesusipratimų viralo virimo, kuris jau ir kai kuriuose Bostono lietuvių "sluoksniuose" darosi mados dalyku. Komisijos darbu darnumas, be abejo, negalėjo ir kult. subatvakariams kenkti.

Parengimų nugarkaulis, žinoma, buvo ir bus jų programos. Atrodo, ką ten nepaprasta per dešimt metų gali nuveikti! Ta-

čiau, panaudojus tik vieną aritmetikos veiksmą, gauni įspūdingą nuveiktų darbų sumą. Jei per metus būtų buvę surengti tik aštuoni kult. subatvakariai (o būdavo ir devyni), tai jau turėtume 80 kultūrinių vakaronių! Joms aptarti ir panagrinėti reikėtų atskiro straipsnio, tik dabar jau nelengva dešimties metų archyve raustis ir žinias surinkti (apgailėtina, kult. subatvakarių dienynas nesusiprasta rašyti).

Trumpai kalbant, buvusias programas galima sutelkti į tokį paveikslą: pašnekesiai apie grožinę literatūrą ir literatūros vakarai, dailės parodos bei jauti-darymai, muzikos vakarai, pokalbiai apie muziką ir teatro meną, paskaitos mokslo ir visuomenės temom, nusipelnusių asmenų pagerbimai, kultūrinio gyvenimo ir naujų leidinių trumpos apžvalgos ir kt. Nėra labai lengva tas programas organizuoti, bet pirmasis kult. subatvakarių dešimtmetis baigtas tik su vienu kitu suklupimu, viena kita nelaukta ir netikėta staigmena, kurią žmonės kai kada sugėba iškrešti.

Kultūrinių subatvakarių dešimtmečio pabaigtuvinis vakaras buvo surengtas gegužės 17 d. Tai buvo pobūvis su komp. Julium Gaideliu, operos Danos muzikos autorium. Komp. Jr. Kačinskas skaitė paskaitą apie Jul. Gaidelio kūrybą, kurią, tikimės kiek vėliau paskelbsim Dirvoj. Buvo pademonstruota ir keletas gabalų iš op. Danos magnetofono juoston įrašytų privataus asmens ir visai privačiam reikalui. Ištraukų demonstravimu pasirūpino Romas Šležas, paaiškinimus gražiai paskaitė studentės Laima Antanavičiūtė ir Birutė Vaižgurytė. ALTS-gos Bostono sk. valdyba ir Kult. subatvakarių rengėjai, drauge su sveikinimais ir linkėjimais, komp. Jul. Gaideliui įteikė dovaną, o p. F. Gaidelienei rožių puokštę. Jul. Gaidelis už visa tai padėjojo laktū žodžiu.

Inž. Vyt. Izbickas, dabartinis ALTS-gos Bostono sk. pirmininkas, prisiminė ir kult. subatvakarių dešimtmetį, I. Veitienė vi-siems komisijos nariams prisegė po gėlės žiedą, o Alė Santvarienė buvo apdovanota rožių puokšte, nes absoliuti daug-

ma kult. subatvakarių prelegentų ištisą dešimtmetį buvo jos namuose apnakvydinti ir pavaišinti.

Dešimtmečio pabaigtuvių kult. subatvakaris, gal tiksliau -- pobūvis su komp. Julium Gaideliu, praėjo perpildytoj salėj ir pakilioj nuotakoj. Programa užtruko vieną valandą ir 50 minučių, o po to buvo vaišės tradicinė kava ir dalinimasis vakaro įspūdžiais, kurių ši kartą nestigo. Rengėjai atsiprašo Bostono lietuvių, kurie, išanks-to vietom nepasirūpinę, į šį vakarą negalėjo patekti.

Vienuoliktasis kult. subatvakarių sezonas bus pradėtas š. m. rugsėjo 20 d. vakare gal Br. Railos paskaita, o gal kurio nors dailininko kūrinių parodos atidarymu. (p.g.)

Registruokitės
į neolituany
stovyklą

• L. S. T. Korp! Neo-Lithuania Vyriausioji Valdya šiais metais ruošia stovyklą prie Michigano ežero, gražioje ir erdvioje p. L. P. Ambutų vasarvietėje: Pot-tawattamie Resort, Route 3, Box 400, Benton Harbor, Michigan 49022.

Stovyklos laikas: nuo rugpiūčio mėn. 23 d. iki rugsėjo mėn. 1 d.

Stovyklos mokestis: dalyvaujantieji pilną laiką moka \$85.00. Studentai atvykę savaitgaliais moka \$9.50 dienai. Suauge, ne studentai, moka \$10.50. Už vaikus iki 14 metų moka po \$7.00 dienai. Už šią sumą gaunamas maistas ir kambarys.

Į stovyklą kviečiami visi korporantai su šeimomis ir artimaisiais.

Norintieji vykti į stovyklą prašomi registruotis pas Bronių Kasakaitį, 7150 So. Spaulding Ave., Chicago, Ill. 60620, tel. 778-7707.

Registruojantis reikia įmokėti \$10.00 užstato.

ŠIS BEI TAS

• Džiugu, kad L.R. d-jos premija teko M. Vaitkui. Jo memuarai tikrai išskirtini mūsų raštijoje. Igu amžium autorius suteikė savybegales faktų iš to jautriausio laikotarpio, kai Lietuva sparčiai buvo ir ruošėsi laisvės kovoms. O M.V. būta vis netolies svarbių įvykių. Bet jis yra poetas, jam rūpi ne tik istorija atženklini, kiek griekščiai ir vaizdingai piešti detales, asmenų paveikslus, vietoves. Memuarinė literatūra dabar pas mus populiari. Ypač tokio grakštaus stiliaus, lengvai skaitoma. Pernai buvo premija pagerbtas J. Švais-tas. Ir iš jo skaitytojai laukia daugiau.

• Jaunoji karta, įsiskaičiusi M. Vaitkaus memuarus, tur būt, pastebės kokio plataus išsilavinimo būta anuomet mūsų inteligentų! Nestenkindavo vien savo slaura profesijos specialybe, bet būtinai siekė daugiapusios erudicijos. Buvo tikra šviesuomenė.

Antra, mūsų inteligentijos tarpusavio elgesio formos buvo aukš-tai kultūringos. Mokėta ir su kity pažiūrų žmogum žmoniškai bendrauti arba diskutuoti. Su pirmuoju Didkariu ir su revoliucija Rusijoje -- visoje Europoje nuprastėjo tarpusavio santykių formas. O Amerika nuosavų tradicijų (gal išskyrus puritonišką) dar neturėjo, vis dairėsi į Europą. Dabar mūsų organizacijose savitarpio santykiai itin kenčia nuo kultūros stokos.

• Po Dr. M. Kingo ir Roberto Kennedžio nužudymų -- ypač su-sidomėta žmonių sužiaurėjimu Amerikoje. Baisu, kad jaunoji karta kaip tik žengia ta kryptimi. Ieškant priežasčių, pirmiausia nurodo-mas kaltininkas -- televizija! Ji daugiausia "auklėja" žmones, nes žitirima nuo vaikystės lig senatvės, maždaug kasdien. O ten tiek daug žiauriųjų ir blogų pavyzdžių: žudymai, plėšimai, narkotikai, nepagarba autoritetams, šeimos ardymas ir tt.

• Antroji priežastis nurodoma ta, kad naujoji karta išaugusi perpatogiose sąlygose. Viską gauna be ypatingų pastangų, be va-lilos įtampos ir uolus darbo. Paskui taip ir laukia, kad viskas būtų gatavai ant lėkštės padėta. O jei tik kas negerai -- tuoj kaltina-mi kiti. Taip žmonės patapo egoistiški, išlepe, save perversiną, įsivaizduoją pasaulio viešpačiais. Trūksta savikritikos, krikščioniško nuolankumo ir kantrybės. Visi šokasi įsakinėti, bet nė vienas nenori klausyti. Psichologai spėlioja dar pavojingesnį atein. kartos blogėjimą.

• Ligi tiek jau pasimesta, kad net tariamai rimti žmonės ima teisinti narkotikų vartojimą. Ir čia remiamasi ta klaura baze -- statistika: girdi, tik mažas nušimtis visiškai sugenda. O kitiems -- narkotikai teikia malonumą, kurio nereikty drausti. Gi šian-dien jau visiškai aišku, kad dabartiniai narkotikai, taip populiariūs jaunuomenėje -- smukdo protą ir ardo nervus, palaužia valią ir psichinį ventisumą. Tik dar neištirta, kiek šie narkotikai pakenks ateinančioms kartoms. Padaugės pasauly psichopatų, menkapro-čių ir kitokių paliegėlių, nei medicinos pažanga čia nepagelbės. Gal tai bus akstinas žmonių praragėti: kur nuveda egoizmas, malonumų ieškojimas ir beatodairiška laisvė!

SKIRPSTAS

KAUTORANGA AR ŠACHMATAI (3)

RŪPINTOJĖLIS

ČESLOVAS GEDGAUDAS
Santa Monica, Calif.

Pasvirusia atrama ir aplūžusiu stogu, rymo pakely mūsų Rūpintojėlis. Mūsų vargus užjausdamas sukiūtes neviltingas skraistėje, vienišas sustingo sielvartu apniktas, vaizduodamas lietuvių jautrios širdies kančias, ir tuo pačiu sukurdamas visai žmonijai bendrą poetišką mintį imo išraišką.

Jis mus, o mes jį giliausiai suprantame, nes gi esame vienos kilmės. Veltui kryžiuočiai uždėjo jam kitą rūbą, neįstengdami jo paties panaikinti. Bet iškasenos ir sena istorija liudija, jog su krikščionybe jis nieko bendro neturi. Labai paprastai, jis yra daug ankstyvesnis.

Štai dr. M. Gimbutienė, grįžusi iš Jugoslavijos kasinėjimų (kur buvo atrasta Dunojaus papurpiais Europos kultūra seniausia pasauly, nes siekia net 9.000 metų atgal, o ypatingai išbujojusi apie 4.000 prieš Kr.) atsivežė ir nuotraukų. Jų tarpe yra ir mūsų Rūpintojėlis. Jis buvo atkastas Rumunijoje prie Juodųjų jūrų. Tai 5-4 amž. prieš Kr. radinys. Kitų panašių buvo aptikta ir Moldavijoje.

Tačiau, tos povyzos tęstinumas nenutrūksta ir vėliau. Štai kita sensacija: "Šiaurės kilmės" trylikto šimtmečio kautorangoj (Wichman, Schach, 42 plokštė), Karalius pavaizduotas Rūpintojėliu. Pastebėkite autoriaus nesąžiningumą: vengdamas pripažinti Baltams jų sukurta šedevrą, jis apdengia jokių "šiaurės" miglomis.

Vienok reikšmingiausias mums yra faktas, jog Rūpintojėlis vaizduoja ne Kristų, bet mūsų žemės Viešpatį, pagristai besisielojantį savo tautos likimu. Jo dalyvavimas Kautorangos žaidime tą neatremiamai įrodo. Juk pamaldžiose viduramžiuose joks beprotis neloštų Dievo atvaizdu, -- tai būtų šventvagystė. Kadangi, kaip anksčiau buvau įrodęs, mūsų senos dinastijos kilmę vedė iš Periklono, tai tas mūsų "Dievo sūnus" lengvai sutapo su Kristum.

Taip matote legendų tyrinėjimo naudą, -- jos paaiškina senoviskiausią žmonijos psichologiją ir todėl nė vienas rimtas proistorikas be jų neapsieina.

Belieka panagrinėti to mūsų imantriausio protinio žaidimo kilmę. Tauta išradusi tokio giliausio intelekto išraišką turėjo būti labai aukštos kultūros. Netgi mūsų pagyrų amžius, išsprendęs daugybę painiausių visatos mįslių, ligi šiol neįstengia išrišti kautorangos esmės. Kaip paaiškinti, kad turėdami absoliučiai lygias jėgas, du žaidėjai atsideria ne lygioj padėty ir vienas laimi? To klausimo sprendimas atneštų automatiškai ir užtikrintą laimėjimą. Taip amerikiečiai kaip ir rusai la-

bai rimtai tą uždavinį nagrinėjo, ir tebebando išspręsti jį moksliškai, kompiuterių pagalba. Prieš trejetą metų specialistus nustebino žinia, kad buvęs pasaulio čempionas Botvinkas pasitraukia iš aktyvaus žaidimo ir pereina į mokslinius tyrinėjimus. Dabar sužinojome, jog rusai buvo suprogramavę keletą didžiulių kompiuterių tikėdamiesi tuo būdu rasti laimėjimo paslaptį. Veltui! Peržiūrint tas jų loštas partijas gaunamas mėgėjo žaidimo išpūdis. Amerikiečiai pasiekė dar menkesnių rezultatų. Kad užprogramuoti mašiną taip, kad jina apskaičiuotų tik penkis ėjimus pirmyn, kiekvieno pažengusio žaidėjo lengvai atsiekiamas tikslas, reikia jai duoti keliolika minučių laiko atliekant milijonų milijonus skaičiavimų. Bet kaip paaiškinti jai, jog jina turi pasirinkti tą "geriausį" ėjimą? Sveiko proto sprendimą daryti, ar truputį rizikuoti, dar palaukti ir paruošti sąstus, ar pačiam pulkti ir perimti iniciatyvą? Žaidimo metu, eina ir naujos kūrybos procesas. Darom dar niekad nevertoti ėjimai, vykdomi laikini, šalutiniai planai, taktinės diversijos; neišleidžiama iš akių bendros padėties ir vyriausio tikslo, prisitaiykoma priesalų, ieškoma ir surandama naujų išečių pakliuvus keblion padėtin, -- žodžiu galvojama bendromis kategorijomis. O taip galvoti kompiuteri vargu ar kada pavyks išmokyti, tai klystančio, nemokymo, neišmanančio bet dažnokai teisingus sprendimus darančio žemės sūnaus privilegija.

Ieškant to nuostabaus žaidimo kilmės, neišvengiamai užtinkama ir garsioji grūdų legenda. Persų šacho vargai tuos grūdus beskačiuojant užtemdo betgi kitus, daug reikšmingesnius padavimus. Taip pav. ar daug kas girdėjo, jog prancūzų ankstyvųjų viduramžių "Roman de la Rose" priskiria išradimą Anatolijos karaliui Aukštuliu. Istorinėmis žiniomis, Pergama (Pa-Rikoneje) buvo du karaliai tuo vardu: Attalus I 241 ir Attalus II 138 prieš Kr. Mums čia labai svarbu, ar išties jie žaidimą atrado, bet labai svarbu šalies nurodymas ne Persijoje, o Trojos buvusioj žemėj. Bet dar įdomesnis yra kitas šaltinis: "Graikai laikė didvyri Palamedą žaidimą išradus Trojos karo metu". (Prancūzų didžioji Larousse Enciklopedija, taigi oficialaus mokslo teigimas).

Čia griežtai skirkime du pradus: legendarinį paties žaidimo išradimą priskiriamą tam ar kitam asmeniui. Šitą užmirškime, jis mums nesvarbus. Mes nesizaviame legendomis dėl legendų ir protestuosime,

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SAJUNGOS
sukaktuvinio seimo

BANKETAS-BALIUS

įvyks š. m. gegužės 31 dieną, 8 val. vak.,

HOTEL ROOSEVELT,

Madison Ave. ir 45 Street, NEW YORK, N. Y.

Vakarienės metu dainuos sol. Irena Stankūnaitė.

Gros Joe Tomo orkestras.

Stalai užsisakomi ir kvietimai gaunami pas dail. J. Bagdoną tel. 441-2374 ir pas P. Paprocką tel. MI 7-9070.

Maloniai kviečiame lietuvių visuomenę gausiai atsilankyti.

Rengimo Komitetas

Garbinga sukaktis

Lietuvių tautos atgimimo laikotarpyje lietuvių dvasiškai yra suvaidinę labai svarbų vaidmenį. Jų tarpe nemažai buvo kultūrininkų bei visuomenininkų, nuoširdžiai dirbusių lietuvių tautos šviesesniai rytojui. Jei išbrauktume iš minėto laikotarpio Valančių, Baranaušką, Sideravičių, Tatarę, Vienožinskį, Strazdelį, Katelę, Maiaronį, Jakštą, Karevičių, Tumą-Vaižgantą ir kitus, kokią didelę kultūrinio ir visuomeninio gyvenimo spragą pajustumė.

Užsienyje taip pat nemažai lietuvių kunigų žygiuoja pirmose kultūrininkų ir visuomenininkų gretose. Mums visiems

Kun. J. Vyšniauskas

tai yra gerai žinoma. Tai labai svarbu, kad mūsų dvasiškai neužsidaro vien pastoraliniame darbe, bet kartu sielojasi ir rūpinasi ir savos tautos reikalais. Kunigų įtaka visuomenėje yra didelė ir jie daug gali padėti organizuojant ir būriant lietuvių.

Natūralu yra, kad Lietuvoje kilę dvasiškai aktyviai dalyvauja užsienio lietuvių kultūriname ir visuomeniniame gyvenime. Bet pasidairę aplinkui pastebėsime, kad yra kunigų, čia gimusių, augusių, čia mokslus baigusių ir Lietuvos niekuomet nemačiusių, bet nuoširdžiai besisielojančių lietuvių reikalais.

Vienas iš tokių vyrų kunigas Jonas Vyšniauskas, Cicero Šv. Antano parapijos pirmasis asistentas. Jis Chicagoje yra gimęs, augęs ir čia su M.A. laipsniu teologijos ir filosofijos mokslus baigęs. Lietuvos niekuomet nėra matęs, o koks nuoširdus yra lietuvis. Kalba labai gražiai lietuviškai, be jokio akcento. Rodos lyg neseniai būtų iš Lietuvos atvykęs. Kiekvieną su tikta lietuvių užšnekina tik lietuviškai, kreipdamasis vardu. Stebiesi kartais, kaip gali atsiminti tiek parapijiečių vardų. Jis mieliai lanko lietuviškus parengimus, minėjimus bei didesnius susirinkimus.

Kur jaunimas susirenka, jis mėgsta pasakyti šiltą-patriotišką žodį. Ir jo žodis turi didelę įtaką tam jaunimui, kurie silpniau ima kalbėti lietuviškai ir kurie ima abejoti, ar reikalinga jiems lietuvių kalba ir

ar verta būti lietuviu. Nevienas jų nustemba išgirdęs iš čia gimusio lietuvių gryniausią lietuvių kalbą ir šiltą žodį lietuvių tautos adresu.

Jis redaguoja parapijos laikraštėlį, kuris pasirodo kas sekmadienį. Kiek čia gražių lietuviškų pamokymų, paskatinių bei padarinių. Kai kurie pasakymai tiesiog klasiški. Jis sielojasi, kad lietuviškosios pamaldos būtų patrauklios, gausiai lietuvių lankomos. Kad lietuvių savo pamaldų metu visi kartu giedotų, kartu atsakinėtų. Praleidinėjant lietuviškas pamaldas švelniai pabara laikraštelyje: "Tėvynėje mūsų broliai nori lankyti lietuviškas pamaldas, bet negali, mes galime, bet nenorime".

Ypatingai kun. J. Vyšniauskui rūpi lietuviškasis jaunimas. Jis nori, kad jaunimas įprastų lankyti lietuviškas pamaldas. Įpratęs ir suaugęs jas lankys. Mes lietuvių daugiau esame įpratę pavieniui šeimoms nariai eiti į pamaldas. Tėvai eina į vienas, vaikai į kitas pamaldas, dažniausiai į angliškąsias. Kun. J. Vyšniauskas parapijos laikraštelyje ragina: "Tėvai, nesiųskite vaikų į bažnyčią, o juos atsiveskite", kad kartu pasimelstume, kartu Dievą lietuviškai pagarbintume. Jei iš mažens vaikai nebus įpratinti lankyti lietuviškas pamaldas, seniesiems išmirtant, lietuviškosios parapijos virstų svetimtaučiu parapijomis.

Kun. Jonas Vyšniauskas ne tik gražiai valdo lietuvišką žodį, bet ir plunksną. Po Antrojo Vatikano suvažiavimo buvo

paruošęs lietuvišką maldaknygę "Šv. Mišios lietuviškai" su lietuviškomis giesmėmis ir reikalingais atsakinėjimais mišių metu. Maldaknygę gražiai pasitarnavo organizuojant pirmąsias lietuviškas mišias lietuviškose bažnyčiose.

Kun. Jonas Vyšniauskas buvo išventintas kunigu 1944 m. gegužės 6 d. Chicagos arkivyskupo A. Stritch. Taigi šiais metais kun. Jonas Vyšniauskas švenčia sidabrinį kunigystės jubiliejų -- 25 metai kai jis nuoširdžiai ir pasišventusi darbuojasi Dievo vynuogynė. Parapijiečiai jį sveikindami linki sveikatos ir Dievo palaimos, kad dar ilgai su tokiu pat pasišventimu ir nuoširdumu tarnautų Dievui, savo tautai ir artimui.

Zen. Ašoklis

HELP WANTED MALE

DIESEL MECHANICS

Qualified in all phases of repair of road tractors with Cummins and Detroit Diesel engine. Guaranteed work week. Top pay. Clean, modern shop and many fringe benefits. Apply at Garage

Associated Truck

Lines Inc.

3685 Central, Detroit, Mich.

(313) 843-7988

An Equal Opportunity Employer (38-47)

WANTED AT ONCE

1ST CLASS SKILLED

WELDER-BURNERS

\$3.91 PER HOUR*

MACHINE OPERATORS

\$3.81 PER HOUR*

MACHINISTS

\$4.01 PER HOUR*

*Starting wage 10c less, maximum after 60 work days, 9 paid holidays, paid vacation, Blue Cross-Blue Shield, \$5,000 Life and \$100 week sickness-accident Insurance, 17½c night shift premium.

Foundry Flask & Equip. Co.
456 E. Cady St. Northville, Mich.
Applications taken
8 a.m. - 5 p.m. daily (40-46)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYs MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

KŪRYBA IR MOKSLAS

DIEVIŠKOS KIBIRKŠTIES ŠEŠĖLYJE

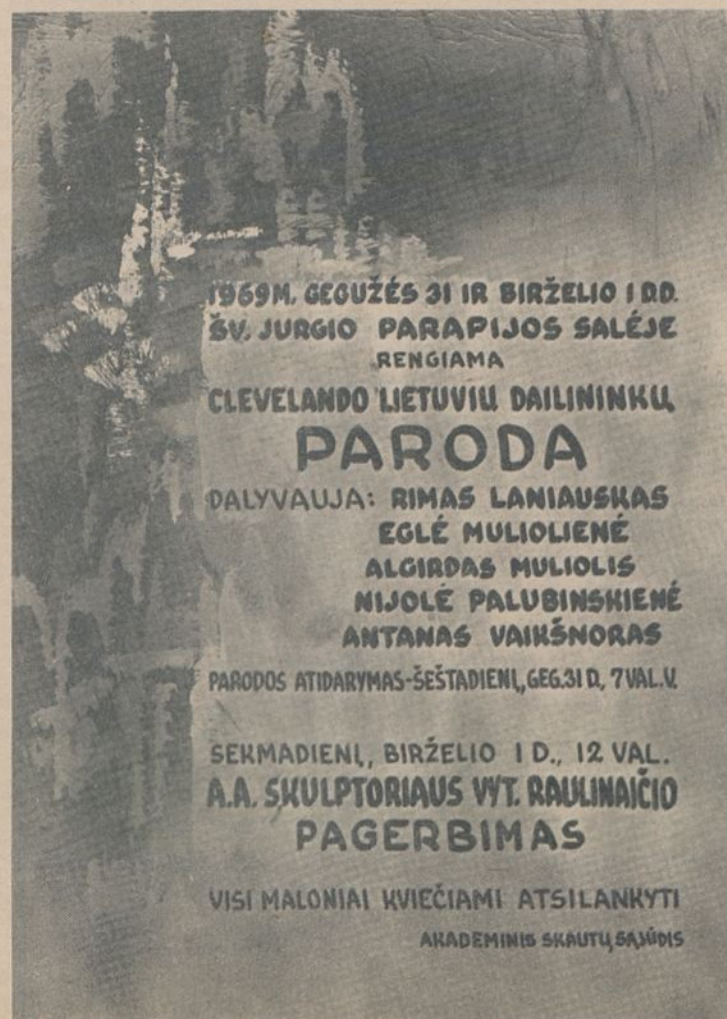
Aurelija Balašaitienė

Modernaus gyvenimo tempas reikalauja iš mūsų didelės įtampos ir skubėjimo. Dažnokai tame skubėjime pasimetame, prarasdami dvasinę lygsvarą, nerasdami laiko sustoti ties tikrosiomis vertybėmis bei domėtis kilniaja žmogaus kūrybinio ir dvasinio gyvenimo puse. Ir kada didmiesčių triukšmo apkurtinti, materialistinės santvarkos reikalavimų nuvarginti ir išsemti, valandėlei sustojame, staugia pajuntame savyje atsiradusią tuštumą. Ieškodami, kuo tą tuštumą užpildyti pradėdami ilgėtis tikrojo grožio, kuris glūdi tame, kas nėra laikina, ką sukuria žmogus norėdamas išreikšti savyje glūdinčias kūrybines galias. Žmogaus gyvenimas žemėje toks laikinas ir trumpas, tampa įprasmintas tik jo dvasinio turto palikimu, kuriuo gali dalintis visi.

Dailės parodose mes randame spalvomis, idėjomis ir formomis turtingą kūrėjo dvasią, kuri veržiasi į mus, kalbėdama gražiausia kalba: estetinio išpuošio išraiška. Kūrėjo akimis matytas ir jo rankomis interpretuotas gamtovaizdis, pro kurį praeitume patys nieko ypatingo jame nepastebėję, prabyla į mus savo nuotaikos turtingumu. Sustingęs judesys skulptūroje trykšta amžina gyvybe. Fantastiška gėlė, tarytum vienišo žmogaus paklydęs ilg-

sys, pastelinėmis spalvomis tiesia į mus ilgesingą žvilgsnį. Amžinai sustingusi jūra išraiškingame medžio raižiny, kaip mūsų pačių nerimstanti dvasia, plakasi į niekada nesiskundžiantį,

proga pasigėrėti penkių mūsų dailininkų kūryba. Pati parodos rengimo idėja, taip tipingai skautiška, apjungia net kelis idealistinius elementus. Kai Vydūno Fondas, kurio tikslas yra stipendi-

niekada nesikeičiantį krantą.

Clevelando Akad. Skautų Sąjūdžio iniciatyva rengiama meno paroda š.m. gegužės 31 -- birželio 1 dienomis suteiks Clevelando visuomenei

Algirdas Muliolis

jų, pašalpų bei paskolų skyrimas studijuojančiam lietuviškam jauniui, nedarant skirtumo dėl organizacinės ar partinės afiliacijos, kreipėsi į mūsų dailininkus su prašymu sukurti kalėdinius atvirukus, visi šitos parodos dalyviai mielai savo darbu prisidėjo, neimdami jokio atlyginimo. Taigi, ši paroda yra lyg ir savotiškas padėkos žestas už jų pasitarnavimą šalpos ir labdaros darbui.

Patys dailininkai savo ruožtu reiškia savo gilią pagarbą prieš metus tragiškai žuvusiam kolegai skulptoriui a.a. Vytautui Raulinaičiui, kurio paskutinės skulptūros bus išstatytos drauge su jo kolegų kūriniiais.

Taip pat toji paroda skiriama a.a. Vytautui Raulinaičiui paminėti ir pagerbti. Tuo tikslu rengiamas minėjimas sek-

Antanas Vaikšnoras prie savo kūrinių.

madienį, birželio mėn. 1 dieną 12 val. sujungiamas su pačia paroda, kuri įvyks Šv. Jurgio parapijos patalpose. Ta proga parodos dalyviai bus pristatyti publikai.

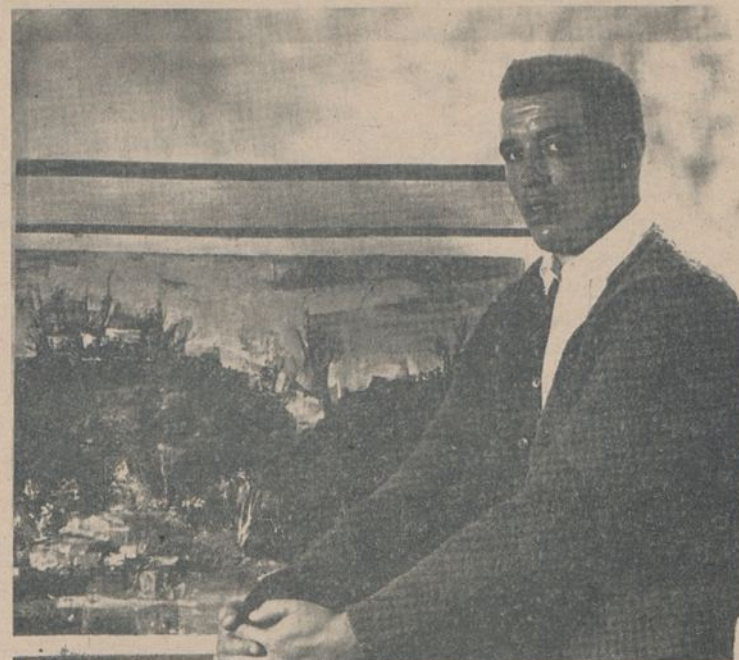
Parodos pelnas skiriamas V. Raulinaičio monografijos leidimui, kuriuo rūpinasi jo našlė Aldona Raulinaitienė ir dail. V.K. Jonynas.

Parodoje matysime keletą a.a. Vytauto Raulinaičio skulptūrų (Šv. Kristupas, Stumbras, ir kt.), sukurtų paskutiniuoju metu prieš mirtį. Anot jo našlės p. Aldonos Raulinaitienės, a.a. Vytautas ieškojo naujų kelių, vartodamas naujas techniškas priemones bei medžiagas. Jo kūryboje pasireiškia simbolika, nors pats priėjimas prie kūrinių bei jo traktavimas yra modernus.

Antanas Vaikšnoras savo tapyba ne tik mūsų visuomenei gerai pažįstamas, bet ir plačiai pagarsėjęs visoje Amerikoje, parodoje išstatys eilę abstraktų, kurių pagrinde yra gamtovaizdžiai, tapyti ant medžio ir drobės akriliniais (plastiniais) dažais ir tempera. Jo paveikslų yra įsigijusios garsios meno galerijos ir meno muziejai. Paskutinėmis dienomis dailininką pasiekė maloni žinia, kad jo kūriniai priimti į Amerikos Tautinę Akvare-

Eglė Muliolienė

Rimas Laniauskas

Nijolė Vedegytė-Palubinskienė

A. a. skulptorius Vytautas Raulinaitis.

listų parodą. Iš parodos komisijai prisiųstų virš 1100 paveikslų, buvo atrinkta tik 123, į kurių garbingą tarpą pateko ir mūsų Antanas Vaikšnoras. Malonu pažymėti, kad jis mums ne vien savo kūrybos verte yra brangus. Gimęs Amerikoje iš taip pat čia gimusių ir augusių lietuvių kilmės tėvų, jis didžiuojasi savo kilme ir tiek savo dalyvavimu, tiek savo darbais aktyviai prisideda prie lietuviško kultūrinio gyvenimo. Pasikalbėjimo metu A. Vaikšnoras pareiškė, kad jam esąs dvigubas malonumas ir garbė šioje parodoje dalyvauti. Viena, kad jam malonu būti tarpe savo kolegų lietuvių; antra, kad asmeniškai pažinojęs ir labai aukštai vertinęs a. a. V. Raulinaitį, šiuo sa-

(Nukelta į 6 psl.)

Baletas "Jūratė ir Kastytis" Chicagos scenoje

Turbūt nė viena tautinė mažuma neturi tiek veržlumo ir ambicijų, kiek lietuviai. Metal iš metų geri operos pastatymai, o dabar vėl "Margučio" didelis užsimojimas parodyti mums fantastišką J. Gruodžio baletą "Jūratė ir Kastytis", kurio premje.

DIEVIŠKOS KIBIRKŠTIES...

(Atkelta iš 5 psl.)

vo dalyvavimu dar kartą turįs progos pareikšti jam savo pagarbą.

Grafikė Nijolė Vede-gytė - Palubinskienė, pasirodys su eile originalių medžio raižinių ir ofortų iš ciklo "Jūra ir Krantas". Matysime ir keletą jos aliejaus tapybos kūrinių bei figūrinių darbų įvairiomis temomis. N. Palubinskienė yra baigusi Clevelando Meno Institutą, ir nuolat tobulinasi savo srityje, lankydamą papildomus kursus.

Rimas Laniauskas, mūsų jauniausios dailininkų kartos atstovas, talentingas ir veržlus menininkas, savo kūryboje dar ieško savęs, svyruodamas tarp realizmo ir abstrakto. Prisipažįsta esąs daugiau linkęs į realizmą, prie jo eidamas moderniomis priemonėmis. R. Laniauskas yra baigęs Cooper Meno mokyklą ir abiturientų parodoje laimėjęs abi pirmas vietas, drauge gaudamas stipendiją toliau studijuoti. Šiuo metu R. Laniauskas tarnauja American Greeting Cards Co. kaip profesionalas dailininkas.

Algirdas Muliolis, dar vienas jaunesnios dailininkų kartos atstovas, Clevelando visuomenei pažįstamas ne tik kaip darbštus ir gabus menininkas, bet kartu ir kaip aktyvus ir energingas skautų akademinių sąjungos narys, mums pristatys vaizdus ir pusiau abstraktus, kurie pasižymi originalia jo paties išrasta technika. A. Muliolis savo paveikslus tapo akriliniiais dažais, juos purkšdamas su spaustu oro principu operuojamu purkštuvu. A. Muliolis yra baigęs Cooper Meno Mokyklą ir tobulinasi toliau Western Reserve Universitete ir Clevelando Meno Institute; dabar tarnauja American Greeting Cards Co.

Kukli, mažai į viešumą išeinanti, bet darbšti ir kūrybinga Eglė Mulionienė tapo gėles, daugiausia vartodama temperą. Ji mėgsta spalvų žaidimą, gėlių studijoje kryptingai abstraktą, vis dar ieškodama savo tikrojo kūrybinio "aš". Eglė Mulionienė yra baigusi Cooper Meno Mokyklą ir svajojo apie iliustratorės ateitį.

Visi, kurie šitoje parodoje dalyvauja, prabilę į mus spalvų, bei formų kalba, praturtinami mūsų gyvenimo kasdieninė pilkumą kūrybinės dieviškosios kibirkštės švystelėjimu. Esu tikra, kad žiūrovas, išėjęs iš tos parodos, neliks tos kibirkštės nepaliestas.

ANTANAS NAKAS

ra įvyko Chicagoje š.m. gegužės 17 d. Marijos aukš. mokyklos salėje, nekasdieniniame ir neeiliniame Dariaus Lapinsko pastatyme. Simfoninio orkestro muzika, choreografija, šokis, dainavimas, deklamacija, kalbant choras, skaidrės, filmas, scenos apšvietimas susijungė į darnų vienetą, kuris rampos šviesoje sužibėjo gero spektaklio savybėmis. Tokio spektaklio recenzentui pačiam reikia būti poetu, kad galėtų atkurti bent tolimą spektaklio vaizdą su fantastišku Birutės Nagienės ir Dariaus Lapinsko pasauliu. Kaip nepagaunama svajonė iliuzija, pasaka ir jūros dugno fantastika, trapi meilė, kaip nerūpestingas jaunystės sapnas, šokio drama, stebint spektaklį, praslinko pro mūsų akis. Tik fantazija ir pasaka. Tad apie ją tik ir reikia kalbėti. Kaip gaila, kad nesu poetas. Tiek daug gražaus galėčiau pasakyti. Nublyktų kasdienybė, pigios didmiesčio šviesų reklamos, jei galėčiau aprašyti Jūratės gintaro pilį tolimos Baltijos dugne. O dabar tik sudaužytos pilies skeveldros.

ŠOKIO DRAMA. Paskendę kasdieninio gyvenimo rūpesčiuose, mes neturime laiko ir noro valandėlei prisiminti, kad šokis ir jo ritmas yra tampa priuristi su visa mūsų gyvenimo aplinka ir visatoje egzistuojančiais judesio dėsniais. Šokis tampa priuristi su ritmu, kuris yra judesio įstatymas. Ritmas pasireiškia kiekvieną mūsų gyvenimo akimirką nuo pradžios iki paskutinės mūsų gyvenimo valandos. Ritmiškas širdies plakimas, dienos-nakties metų laikų pasikeitimai, automobilio ratų sukimas yra įprasti reiškiniai. Mikrokosmo begalinuose pasauliuose žvaigždės ir planetos ritmiškai sukasi aplink savo ašį, aplink savo saulės, vykdydamos savo tikslą kelionės paskirtį. Astronomai ir šokio teoretikai vartoja tą patį išsireiškimą -- "žvaigždžių šokis". Mikrokosmo pasaulyje - molekulose, atomuose vyksta analogiškas judėjimas, nerimas, "šokis".

J. GRUODŽIO BALETO MUZIKA. Gruodžio kūryba ir šio baletto muzika pasižymi tiršta harmonija ir kontrapunktinėmis kombinacijomis. Ritmiškai ji judri. Dažnai naudojami padidinti trigarsiai ir visų laipsnių septyniakordai. Muzika pasižymi ekspresingumu ir dinamika. Gruodis sugebėjo talentingai apjungti liaudies melodijas nauja harmonija ir ritmu, nustumdamas liaudies melodijų savybių. Formos atžvilgiu klasikškas. Baletė jaučiamas lietuviškumas, kailur net labai stipriai prasiveržiantis. Panaudotos liaudiškos temos nepakankamai išvystytos, nukrypstant daugiau į suskaldytas muzikines mintis. Gruodis nėra giliau pajūręs baletų pulso. Muzikoje jaučiamas sunkumas, nėra lakumo, nuosakios patetikos, kuri baletui tinka.

IŠRAIŠKOS ŠOKIO SAVYBES Išraiškos šokio pradininkė buvo Izidora Duncan - amerikietė. Pasaulio garsenybė, nepalikusi tačiau po savęs jokios mokyklos. Po jos mirties sekė eilė kitų garsių šokėjų: Martha Graham, Mary Wigman, Honya Holms, Charles Weidman, Kreutzerbergas ir kiti, kurie šokį reformavo ir atsisakė nuo klasikinio baletų varžtų ir paskelbė naujas idėjas, kurios grąžino šokiui laisvumą, nevaržomą kūno linijų judėjimą ir visą tai, kas bazuojasi šokėjo sielos polėkiu, jo fantazija, priartinant šokį prie skulptūros meno preciziškumo.

BIRUTĖ VAITKUNAITE - NAGIENĖ, baletas "Jūratė ir Kastytis" choreografė parodė didelius sugebėjimus kaip šokėja ir choreografė. Ji šokyje yra poetė, šokio skulptorė, vieniša mas-tytoja, savo fantastiškame pasaulyje, Ji turi šokėjos privalumus, kurie pasireiškia: psichikoje, vidiniame šokio išraiškos grožyje, technikoje, muzikalume, mimikoje, temperamente ir kūno linijoje, kuri išsivysto šokio judesio grožyje. Judesys yra neišsamiama tema skulptūros mene, kuriame išsisi sustingęs marmuras ir bronzos. Skulptū-

rinius paveikslus matėme jos choreografiniuose šokių sugrupavimuose kada šokiui baigiantis, figūros gražioje paveikslų kompozicijoje sustingsta kaip marmuras. Savo duetiniuose šokiuose su labai lanksčiu ir talentingu partneriu Gerry Gilbert buvo parodytas šokio grožis, pasireiškiantis laikysenos kilmume, orume ir disciplinoje. Gaila tik, kad dėl orkestro mažo skaičiaus repeticijų su ansambliu kailurios šokio kadencijos (kadencija -- muzikalinės arba šokio minties užbaigimas) preciziškiau nesutapo su orkestru. Savo Jūratės rolėje ji turėjo labiau pasireikšti pirmame scenos plane, o ne antraeiliume sugrupavimuose. Pastatyme daugiau galėjo būti pabrėžtas lietuviškumas.

D. Lapinsko sumanymas įbaletą įjungti raudas - dainas, pagrįstas baletu muzika, kurias labai nuoširdžiai ir muzikaliai atliko Aldona Stempužienė ir įvesti Marionio baladės deklamavimo fragmentus su akt. L. Barausku, labai sudramatino ir pagyvino baletą vyksmą.

A. Kezlo, S.J. filmas ir skaidrės išryškino choreografijos detales, suteikdamos baletui daugiau fantazijos ir pasakiškumo.

Gėrėjomės pulkiu St. Gasinno scenos apšvietimu, kuris daugeliu atvejų pralenkė profesionalų darbą. Nepamirštinai ir Dalios Bylaitienės nuoširdus rūpestis spektaklio priežiūra.

Baletas pastatymui labai daug prisidėjo Toronto universiteto modernaus šokio ansamblis, kuriam vadovauja B. Nagienė.

Kanada neturi daug iškilų šokėjų. Manau neapsiriksiu pasakęs, kad šioji šalis gali didžiuotis lietuvių choreografės ir šokėjos talentu -- savo nauja, ryškėjančia "šiaurės žvaigžde".

TORONTO

STOKIM Į ŠAULIŲ EILES

Šiais metais sukanka 50 m. nuo Šaulių Sąjungos įsteigimo ir 15 metų kai šaulių organizacija vėl buvo atkurta Kanadoje ir J. A. Valstybės, raskama savo veiklai palankų pritarimą visuomenės tarpe. Praeitais metais įsteigta ir Kanados Šaulių Rinktinė su būstine Toronto -- 23 Alhambra Ave., Toronto 154, Ont.

50 m. Šaulių Sąjungos įsteigimo garbingai sukakčiai atžymėti, Kanados Šaulių Rinktinė kviečia buvusius šaulius-šaules ir karius, pasikvietus talkon lietuviškąjį jaunimą, jungtis į

Chicagos Lituanicos tunto jūrų skautų vadovai. Nuotraukoje iš kairės: Algimanto laivo vadas J. Jovarauskas, bėbrų globėjas R. Kunstmanas, instruktorius V. Rupinskas, jūrų budžių vadas A. Alčiauskas, instruktorius R. Burba ir JSS vedėjas Br. Juodelis. R. Račūno nuotrauka

Pasiruošimai plaukiojimo sezonui

Yra sakoma, kad jūra nemėgsta tų, kurie jos bijo. Tačiau kai Neptūnas pajudina jos platybes, -- gelmės rankos nusineša daugiau jūrą mylinčių drąsulių negu bailių.

Nedaug kas iš lietuvių jūrų skautų turi sąlygas išplaukti į jūrų platybes. Jei kuris iš mūsų ir gyvena pajūryje, -- netoli krantų teplaikia, nes tam neturi priemonių. Dauguma tenkinamės vidaus vandenimis, nors Amerikos ir Kanados didieji ežerai, savo bekraste platuma yra karštais dar klastingesni už jūras.

Gera tiems jūrų skautams, kurie gyvena šiame kontinente Floridoje, Californijoje ar kituose kraštuose, kur varsiškas oras tęsiasi beveik visus metus, kur maudymosi ir plaukiojimo sezonas nesiriša su metų laikais. Gi tiems kurie turime plaukiojimo ir maudymosi sezoną tik du-tris mėnesius, -- tą laiką turime labai intensyviai išnaudoti, kad pajutus jo buvi-

esančias šaulių kuopas. Kur jų nėra, imtis iniciatyvos įsteigti naujus šaulių vietus.

mą ir vandens malonumų.

Intensyviai plaukiojimo sezono išnaudojimui reikalingas tinkamas pasiruošimas iš anksto pačiam jūrų skautui ir tinkamas plaukiojimo pastatų paruošimas. Pačiam pasiruošti galima ir žiemos ar pavasario metu plaukiojant baseine, lankant gyvybės gelbėjimo kursus, ruošiantis teoretiniuose laivininkystės bei navigacijos kursuose, kuriuos veda Coast Guard instruktoriai, Power Squadron ar jūrų skautų vieneto vadovybė. Teorijos žinojimas padaro daug sėkmingesnes praktiškas pastangas, saugo nuo klaidų ir sutaupo daug laiko visuose vandens užsiėmimuose. Tačiau ne laikas teorijos pamokoms, kai prasideda praktiškas jūrinis skautavimas. Ne laikas mokytis takelazo dalių pavadinimus, kai jachtos vadas uoste komanduoja atsistumti nuo krantinės. Tą turime žinoti prieš einant į uostą. Ne laikas mokytis prasiplaukimo taisyklės išplaukiant iš uosto ar bėgant regatoje. Jos turi būti žinomos prieš imant vairą į rankas.

Kartais dalis trumpo buriavimo sezono nueina

niekais trūkus štagoms, plyšus burėms ar lūžus vairolazdei tik dėlto, kad visa tai jau buvo susidėvėję, nepakeista naujais dar sezonopradžioje. Gerą jūrų skautų vadovą pareiga iš anksto pilnai patikrinti valtį, visas takelazo dalis, vairo ir motorus, galbėjimo liemenes ir igulos narių žinotiną dar prieš sezoną.

Ypatingai svarbu turėti reikalingas gelbėjimosi priemones visiems igulos nariams, nežinūrint kaip gerai jie sugeba plaukti.

Buriavimas ar irklavimas nepastovaus oro arba mažai žinomais vandenimis iš jūrų skauto ir valtį vado reikalauja labai greitos orientacijos. Ją galima išstobulinti įvairiais skautiškais žaidimais sausumoje, įvairiais uždaviniais krante ir vandenyje. Vandens sportas geriausiai padeda skautui išvystyti fizinį atsparumą, pajėgumą ir ugdo dvasinį tvirtumą, savarankiškumą, sumanumą. Visoki šių dienų "hippies" ir kitoki apspėliai bijo vandens, jo vengia ir nenori sušlapinti savo barzdų bei ilgų plaukų. Vanduo kiekvienam skautui turi būti kaip erdvė paukščiui, kuris lipa iš lizdo tik tada, kai išmoksta skristi.

Vasaros plaukiojimo sezonas trumpas. Tarp visų metų laikų jis jūrų skautui yra svarbiausias. Panaudokime sezoną dienas kaip galima dažniau ir prasmingiau jūroje, ežeruose ir upėse plaukdami, buriuodami, irkluodami, keliaudami upių srovėje, kad pilnai išgyvenus jūrinį skautavimą praktikoje.

J.V.S. Br. Juodelis
LSB Jūrų Skautų
Skyriaus Vedėjas

MILL AND GRINDER HANDS
For leader on carbide tipped cutting tools. Must be able to set up, work from Blue Prints & Close Tolerances. Steady work, overtime, fringe benefits.
CARB-CUT TOOL CO.
30410 W. 9 Mile Rd.
East of Grand River
Farmington, Mich.
(313) 474-3451

(39-43)

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADEK TAUPYTI SIANDIEN!

4^{3/4}%

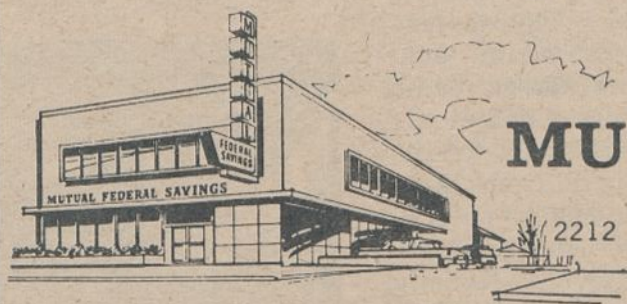
Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

5%

Mokamas už vienus metų taupymo lankštus nuo išdavimo datos.
(\$5,000.00 ar daugiau, įdedant po \$500.00)

5^{1/4}%

Mokamas už vienus metų taupymo lankštus nuo išdavimo datos.
(\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

Viešėdami Chicagoje aplankykite PARAMĄ MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĖ — ĮSITIKINSITE.

PAMINĖJO 30 METŲ KUNIGYSTĖS SUKAKTĮ

Šv. Jurgio parapijos klebonas kun. Balys Ivanauskas šio mėnesio pradžioje artimųjų bičiulių draugystėje kukliai paminėjo savo kunigystės 30 metų sukaktį.

Gimęs 1910 m. Beaver Falls, Pa. lietuvių angliakasių šeimoje, dėka savo patriotiškai nusiteikusių tėvų išmoko lietuvių kalbos ir pasiliko tarp lietuvių. 1937 m. gavęs Lietuvos valdžios stipendiją, nuvyko į Lietuvą ir įstojo į Vilkaviškio kunigų seminariją. Deja, artėjantis karas privertė grįžti Amerikon ir Clevelande baigęs St. Mary's seminariją, 1939 m. gegužės 7 d. buvo įšventintas į kunigus.

Nuo 1939 iki 1943 m. kun. B. Ivanauskas tarnavo šv. Petro parapijoje Akron. Iš ten buvo atkeltas asistentu į šv. Jurgio parapiją Clevelandan, kurioj išbuvo 16 metų. Po to 1959-1961 m. buvo šv. Monikos parapijoje ir pagaliau grįžo atgal į šv. Jurgio parapiją klebonu.

• Ralph J. Perk, County Auditor, nutarė kandidatuoti lapkričio 4 rinkimuose į Clevelando burmistrus. Jo oponentu bus dabartinis burmistras Carl B. Stokes, kandidatuojąs demokratų sąrašė.

KULTŪRINIŲ DARŽELIŲ SUKAKTYS

Clevelando Kultūrinių Darželių Federacijos valdybos ir tautinių darželių veikėjų susirinkime praeitą sekmadienį Suomijos konsulo Walter Maky rezidencijoje K. S. Karpus buvo pakviestas parodyti filmus lietuvių darželio, kuriam šiemet sueina 40 metų nuo įsteigimo.

Daugelis tautybių pradėjo organizuoti savo kultūrinių darželių komitetus 1929 metais ir įsteigė federaciją.

Suomijos konsulo žmona Mrs. Maky yra suomių darželio valdybos narė ir šios federacijos sekretorė. Suomiai ir estai buvo paskutiniai įsirengę savo kultūrinius darželius, vos prieš keletą metų.

Nuo 1929 metų iki šiol buvo daug pasikeitimų tautybių darželių organizacijoje, iš pirmutinių likę tik keletas, kiti visi nauji. Taip pat nauji atstovai federacijoje yra ir iš vėlesniais laikais įsteigtų darželių grupių. Lietuvių kultūrinio darželio sąjungos pirmutiniai pirmininkai, Česnulis ir po jo Brazauskas jau yra mirę.

Iš virš 20 darželių, ne visos grupės turi kokius nors davinius iš savo darželių istorijos, taigi ypač vėlesnėji tautinių darželių atstovai šioje federacijoje panorą pamatyti pradžią ir tolimąsias veiklas tų tautybių darželių kurios turi. Jau pasirinkę vietas darželiams turi kiniečiai ir japonai.

Lietuvių darželio filmai buvo pagaminti ir išlikę saugiose rankose iki šiol. Karpus, lietuvių darželio pirmininkas ir kultūrinių darželių federacijos narys, buvo pakviestas parodyti lietuvių darželio filmus.

Lietuvių darželio sąjunga mano surengti rudenį sąjungos 40 metų įsteigimo sukakties minėjimą. (k)

MIRUSIŲJŲ DIENOS MINĖJIMAS

L.V.S. Ramovė Clevelando skyriaus valdyba ir nariai mirusiųjų narių kapus lankys ir papuoš su lietuviška tautine vėliavėle gegužės 29 d. Bendras lankymas sunkiai įmanomas, kadangi mirusieji nariai yra palaidoti trijose skirtingose ka-

pinėse, atstumas tarp jų didelis.

Penktadienį, gegužės 30 d., 9 val. ryto pamaldos šv. Jurgio parapijos bažnyčioje, už mirusius narius. Skyriaus nariai renkasi 8 val. 15 min. Dalyvausime su vėliava kartu su Amerikos veteranais vėliavos pakėlime. Po pamaldų prašome dalyvauti Amerikos veteranų ruošiamuose pusryčiuose. Šeimai 1 doleris. Narius, gimines ir pažįstamus prašoma gausiai dalyvauti.

Sekmadienį, birželio 1 d. tuoj po pamaldų 12 val. iš šv. Jurgio parapijos bažnyčios važiuosime į mauzoliejų aplankyti Lietuvos prezidento Antano Smetonos kapo.

L.V.S. Ramovė
Clevelando Skyriaus Valdyba

• Inž. Jonas P. Vaičiaitis, ilgametis Dirvos skaitytas ir rėmėjas iš Akron, Ohio išvyko trim savaitėm atostogų į vakarines valstijas — Arizona, New Mexico, California, Wyoming ir kt. norėdamas aplankyti žymesnes vietas: Hollywood, San Francisco, Salt Lake City, Grand Canyon, Yellowstone Park ir kt.

• Praeitą sekmadienį sušauktame Clevelando Lietuvių namų statybos visuomeninio komiteto susirinkime, pasižadėjimais buvo surinkta apie 4000 dolerių, paliekant teisę, jei statybos projektas nebūna vykdomas, pasižadėjimus atsiimti. Planuojamiems namams pastatyti reikia apie 400,000 dolerių ir numatoma išleisti 12,000 akcijų po 27 dolerius.

PRASYK

GUSTAV HASEBEIN
DUOTI NEMOKAMAI

UNDERSTANDING
THE
MUTUAL FUNDS

Suburban Securities Co.
P. O. Box 306
Wickliffe, Ohio 44092

HOUSEKEEPERS HOUSE MEN FIRST COOK SECOND COOK

Good working conditions, fringe benefits. Apply in person.

HOSPITALITY MOTOR INN

IS 90, ROUTE 91
WILLOUGHBY, O.
An Equal Opportunity Employer
(42-45)

COOKS

APPLICATIONS BEING ACCEPTED FOR EXPERIENCED COOKS. PRIMARILY EVENING. SALARY DEPENDS UPON EXPERIENCE. PLEASE APPLY IN PERSON TO MANAGER.

OLIVE AND GRAPE RESTAURANT HOLIDAY INN

26300 CHAGRIN BLVD.
BEECHWOOD, OHIO
(CHAGRIN BLVD. & INTERSTATE 271)
(40-42)

GENERAL ELECTRIC

BAGE LAMPMAKER
LIGHT CLEAN WORK

STARTING RATE \$2.26 PER HOUR AND UP
EXCELLENT HOSPITALIZATION AND BENEFITS.

OPENINGS FOR FULL TIME PRODUCTION AND SIMPLE MACHINE OPERATION IN ONE OF CLEVELAND'S MOST RESPECTED COMPANIES. THE WORK IS LIGHT AND CLEAN INVOLVING THE NATURAL ABILITY TO WORK WITH YOUR HANDS.

OPENINGS ON 3 SHIFTS

OUR LOCATION IS CLOSE TO DOWNTOWN AND CONVENIENT TO PUBLIC TRANSPORTATION AND EXPRESSWAYS.

PLEASE APPLY MONDAY THRU FRIDAY 8 A. M. TO 4 P. M.
(CLOSED MEMORIAL DAY)

GENERAL ELECTRIC
EUCLID LAMP PLANT
1814 E. 45th St.

An Equal Opportunity Employer

MIRĖ

Katarina Jurgelienė, nuo 18318 LaSalle Rd., palaidota Visų Sielų kapinėse šeštadienį. Pamaldos buvo naujos parapijos bažnyčioje.

Ona Ragauskienė, palaidota Kalvarijos kapinėse pirmadienį. Pamaldos buvo šv. Jurgio bažnyčioje.

• Dail. Antanas Petrikonis birželio 14-15 Clevelande Čiurlionio ansamblio namuose rengia savo kūrinių parodą, kurią globoja LB Clevelando I ir II apylinkės.

• Skulptoriaus Vytauto Raulinaičio, prieš metus tragiškai žuvusio, paminėjimas įvyks birželio 1 d. šv. Jurgio parapijos salėje, kur bus išstatyti jo meno kūriniai. Minėjimą rengia skautai akademikai.

Didelė nuolaida turintiems 2 automobilius, be to vedusiems tarp 21-24 metų, mokyklų mokiniams, kurių mokslo vidurkis yra B ar aukštesnis (30% nuolaida). Dėl informacijų kreipkitės į V. Giedraitį 944-6835.

• Apdraudos reikalais geriausių patarnavimų gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

PARENGIMAI CLEVELANDE

GEGUŽĖS 31 ir birželio 1 d. Clevelando lietuvių dailininkų paroda ir žuvusio skulpt. V. Raulinaičio pagerbimas šv. Jurgio parapijos salėje. Rengia skautai akademikai.

BIRŽELIO 8 D. Šv. Kazimiero lit. mokyklos mokslo metų užbaigimas. Reng. lit. mokykla.

BIRŽELIO 8 D. -- Jaunimo Maldos Diena Naujojo Parapijoje.

BIRŽELIO 13-15 D. dailininko Antano Petrikonio paroda Čiurlionio namuose. Rengia LB abi apylinkės.

BIRŽELIO 29 D. Lietuviams Budžiams Remti valdybos ruošama gegužinė p. Mačių sodyboje, prie Naujojo parapijos.

RUGSĖJO 27 D. Dirvos spaudos balius.

SPALIO 5 D. Madų paroda. Rengia Korpi Giedra.

SPALIO 25 D. Lithuanian Village Bendrovės metinis balius - koncertas.

* SPALIO 26 D. Bruno Markaičio koncertas Naujojo parapijos salėje.

VERTINGA KNYGA JAUNIMUI

TĖVIŠKĖ AŠ REGIU. Prano Imsrio parašyti eilėraščiai jauniems skaitytojams. Ilustravo Aida Vektarytė. 40 puslapių. Spaudė Vilties spaustuvė Clevelande. Kaina \$1.00.

Knyga labai vertinga dovana jauniems skaitytojams.

Gaunama Dirvoje, prišuntus \$1.00.

SIBIRO TREMTINĖS UŽRAŠAI...

Stefanija Rūkienė, VERGIJOS KRYŽKELIUOSE. Viršelio aplangas Algio Mulio. Ilustracijos tekste Vidos Stankuvienės. Knyga 444 puslapių. kaina 5 dol.

Stefanija Rūkienė šiuos savo užrašus skiria Sibire žuvusiems ir mirusiems lietuviams. Tai antkapis jų nežinomiems ar jau baigiantiems nykti kapams...

DIRVA

6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. pinigais/čekiu, už kuriuos prašau atsiųsti: egz. Stefanijos Rūkienės "Vergijos kryžkeliose" (paprastais viršeliais su aplanku), kaina 5 dol.

Mano adresas: (pavardė ir vardas)

..... (namo numeris ir gatvė)

..... (miestas ir valstybė, zip Nr.)

SUPERIOR SAVINGS

VISI TRYŠ SKYRIAI

GEGUŽĖS 30 IR 31 D. D.

bus uždaryti ir tą dieną bankinės operacijos nebus atliekamos. Interessantai prašomi savo reikalus susitvarkyti prieš ilgąjį švenčių savaitgalį.

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

MIRĖ NAUJIEŲ REDAKTORIUS DR. PIJUS GRIGAITIS

Praeitą savaitę ketvirtadienį, gegužės 22 d. Chicagoje, eidamas gatvę nuo širdies smūgio mirė Naujienų ilgametis redaktorius dr. Pijus Grigaitis, 86 metų amžiaus.

Jis buvo vienas iš organizatorių Amerikos Lietuvių Tarybos, nuolatinis jos vadovybės narys, dalyvavęs visose delegacijose į Baltuosius Rūmus, buvęs vienas Balfo steigėjų, SLA aktyvus ir vadovaujantis narys, Amerikos Lietuvių Socialdemokratų vadovybės narys.

Pijus Grigaitis gimė 1883 m. Gudaikių km. Bublelių

valsč. Šveicarijoje baigęs teisių mokslus, apsigyvenęs Amerikoje pradėjo redagavo laikraštį Pirmyn, o nuo 1914 metų su maža pertrauka dienraštį Naujienas Chicagoje.

• Ateinantį penktadienį, gegužės 30 d. Memorial dieną paštas neveiks ir laišakai nebus išnešiojami.

• Dirvos sekantis numeris išeis padidintas, skirtas paminėti Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos jubiliejiniam seimui, kuris susirenka gegužės 30 ir 31 d. New Yorke.

• Kazimieras Kasakaitis, aistringas keliautojas prieš II Pas. karą skersai-išilgai

išvažinėjęs Europą, šią savaitę išvyksta turistinėn kelionėn. Jo trijų mėnesių tvarkaraštį lankomi kraštai: Lenkija, Vokietija, Austrija, Šveicarija, Ispanija ir Olandija.

Pagal kitą tvarkaraštį, nuvykęs į Lenkiją, S. Balzekas jr., Lietuvių Kultūros Muziejaus Chicagoje organizatorius, numato susitikti K. Kasakaitį ir drauge lankyti muziejus, istorinius pastatus, kuriuose yra Lietuvos-Lenkijos unijos laikų dokumentai ar kt. pėdsakai.

Malonu pastebėti, kad K. Kasakaitis sutiko savo kelionių įspūdžiais ir keliauninko pastabomis pasidalinti su Dirvos skaitytojais.

MIRĖ ANTANAS BENDORIUS

Geografas Antanas Bendorius, širdies smūgio ištiktas, mirė gegužės 19 d. Brooklyne.

Velionis buvo gimęs 1904 gegužės 14 Lazdijų valsč., Giraitėlių km. 1918-26 mokėsi Seinų žiburio gimnazijoje, 1926-32 Vytauto D. universitete, 1929 Karaliaučiaus ir 1931 Berlyno universitetuose tobulinosi geografijoje. Grįžęs dėstė geografiją Kauno ir Klaipėdos gimnazijose, Pedagoginiame institute ir įvairiuose kursuose. Tremtyje taip pat neatsisakė pedagogo darbo pamėgtos geografijos srityje. 1946-48 lietuvių tremtinių bendruomenėje buvo švietimo valdybos narys.

Amerikon atvyko 1948. Keletą metų dėstė Brooklyno lituanistinėje mokykloje, o 1951-52 buvo ir jos vedėjas.

Veikė ateitininkuose, skautuose, šaulių organizacijoj, pavasarininkuose. Dalyvavo ir krikščionių demokratų veikloje. Kurį laiką buvo sąjungos centro komiteto narys.

Šalia visuomeninės veiklos yra parašęs geografijos vadovėlių, 1931-44 Lietuviškajai Enciklopedijai tvarkė

geografijos skyrių, o nuo 1953 Lietuvių Enciklopedijos redakcijos narys ir geografijos skyriaus redaktorius.

Nuliūdime liko žmona Antanina, dukros Aušra, Jūra ir Ramunė bei sūnus Paulius.

Palaidotas gegužės 22 d. iš Apreiškimo parapijos bažnyčios Cypress Hills kapinėse.

• "Laisvės žiburio" radijo programa New Yorke pradedant birželio 8 d. bus girdima sekmadienio rytais nuo 9 iki 10 val. Laikas yra keičiamas pageidaujant didelei daugumai radijo klubo narių. Ši programa lietuvių ir anglų kalbomis perduodama per WHBI stotį 105.9 FM banga.

NAUJI VILTIES ŠIMTININKAI

Artėjant Vilties Draugijos dvimetiniam suvažiavimui, dar keli nariai papildė savo įnašus, tapdami šimtininkais ir tuo gaudami po 10 balsų.

Dr. J. Ramunis, Victoria, Ill.
K. A. Sidabras, Munster, Ind.
J. Matulevičius, Worcester, Mass.

Kiti papildė savo įnašus, artėdami prie šimtininkų, kaip

J. Baublys, Detroit, Mich.
V. Lozoraitis, Linden, N. J.

Į Vilties draugiją, paraginti mūsų mielo bendradarbio St. Lukoševičiaus, naujais nariais įstojo Romualdas Purnas iš Farmingdale, N. J. ir Kazys Šipaila iš Hillside, N. J.

Pažymėtina, kad Kazys Šipaila, nors iki šiam laikui dar nebuvo nariu, ne kartą yra Dirvą parėmęs stambesne auka ir bendrai visai lietuviškai veiklai nesigaili atidaryti savo piniginių.

Ačiū visiems.

BOSTONO LIETUVIŲ ŽINIOS

Šaulių S-gos pirm, Vladas Išganaitis sveikina apdovanotuosius: Liet. Enciklopedijos leidėją J. Kapočių, garbės pirm, A. Mantautą ir Tautinių šokių vedėją Oną Ivaškiene. Kairėje prie mikrofono programos vedėjas A. Tumas, B. Utenio nuotrauka

MINĖJO ŠAULIŲ SĄJUNGOS SUKAKTĮ

Š. m. gegužės 11 d. Bostono Vanagaičio vardo šaulių kuopa minėjo šaulių sąjungos 50 metų sukaktį. Į šią neeilinę šventę iš Chicago buvo atvykęs ir sąjungos pirmininkas Vladas Išganaitis, kuris be Bostono aplankė ir Brocktono Martyno Jankaus šaulių kuopą.

Šia proga Sąjungos pirm, Išganaitis įteikė Šaulių Sąjungos žvaigždės ordinus šiems visuomenininkams: tautinių šokių vedėjai Onai Ivaškienei ir Liet. Enciklopedijos leidėjui Juozui Kapočiui, o Steponas Minkus — Naujos Anglijos Liet. Radijo vedėjas buvo apdovanotas Šaulių žvaigždės medeliu.

Už nuopelnus Šaulių Sąjungai buvo įteikti Šaulių Sąjungos žvaigždės medaliai šioms šauliams: J. Liutkonui, J. Stašaičiui ir Br. Uteniu.

Šaulių kuopa įsigijo vėliavą, kurią pašventino šv. Petro parapijos klebonas kun. A. Baltrašūnas. Prof. dr. Vaidevutis Mantautas išsamai apibūdino Mažosios Liet. veikėją ir šaulį Joną Vanagaitį jo 100-jo gimtadienio proga.

Meninę programą atliko šv. Antano gimn. mokiniai, kuriuos atlydėjo pats pranciškonų provinciolas L. Andriekus. Mokinių choras, kuriam dirigavo komp. J. Gaidelis, gražiai padainavo keletą dainelių, pašoko porą tautinių šokių ir pabaigoje sudainavo jų pačių surežisuotą dviejų vaizdėlių veiksmingą "Partizanų Kerštą".

Mokiniai už gražų pasirodymą iš bostoniečių susilaukė daug ir nuoširdžių aploдимentų.

Programos pabaigoje buvo pasveikintas komp. J. Gaidelis jo 60 m. sukakties proga. Ta proga jam buvo įteikta knyga "Nepriklausomai Lietuvai".

Vanagaičio vardo šaulių kuopai vadovauja ats. leit. inž. J. Stašaitis.

NAUJA LIETUVIŠKA ĮSTAIGA

Albina ir Bronius Uteniai, gyv. Dorchester, š. m. birželio mėn. 1 d., 2 val. p. atidaro naują nekilnojamo turto pardavimo ir pirkimo tarpininkavimo ir butų nuomavimo įstaigą A. B. U. Realty, Apartments for Rent. Įstaiga yra 507 E. Broadway ir kampas G. St., So. Boston. Uteniai kviečia visus prietelius, pažįstamus ir nepažįstamus paminėtą dieną tą įstaigą aplankyti ir susipažinti su jos aplinka.

MIRĖ U. GERVINIENĖ

Sulaukusi 87 m. amžiaus, po sunkios vėžio ligos, Bostone mirė Ursulė Gervinienė. Kilusi iš Žemaitijos, velionė buvo tvirta ir pavyzdinga lietuvių Motina, išauginusi 8 vaikų šeimą, pasirūpinusi jų išmokslinimu, visiems įskiepijusi savos tautos meilę.

Į motulės laidotuves iš Londono buvo atskridusi p. Balickienė. Dukterų, žentų, vaikų, seserų, giminių ir artimų draugų būrio iš liet. šv. Petro bažnyčios, gegužės 19 d., velionė buvo palaidyta Forest Hills kapines.

Amerikos Lietuvių Taryba, giliaus liūdesio prislėgta, praneša lietuvių visuomenei, kad 1969 m. gegužės 22 d. staiga mirė

A. A.

DR. PIJUS GRIGAITIS,

Amerikos Lietuvių Tarybos organizatorių pirmūnas, ilgametis tos organizacijos sekretorius, pirmasis valdybos vicepirmininkas ir nenuilstantis kovotojas dėl Lietuvos laisvės.

Velionies šeimai ir artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą.

Netekusi brangaus bendradarbio su patrijotine lietuvių visuomene drauge liūdi

Amerikos Lietuvių Taryba

Amerikos lietuvių spaudos veteranui ir Naujienų vyr. redaktoriui

DR. PIJUI GRIGAIČIUI

mirus, jo šeimai ir Naujienų štabui gilia

lią užuojautą reiškia ir kartu su visa

lietuvių spauda liūdi

DIRVA

Klasės draugei, kolegei ir "Aušros" mergaičių gimnazijos mokytojai-bendradarbei

A. A.

IRENAI

STAŠKEVIČIŪTEI-MAŠIOTIENEI

mirus, seserį JANINĄ, sūnų, vyrą ir artimuosius giliai užjaučia

Dr. Marija Makauskaitė-Ramūnienė, Ottawa, Canada

A + A

IRENAI MAŠIOTIENEI

mirus, liūdesio valandoje vyrą DONATĄ MAŠIOTĄ ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame

Dr. Z. Sabataitis su šeima

Brangiai Kolegei

IRENAI

STAŠKEVIČIŪTEI-MAŠIOTIENEI

mirus, jos vyrui DONATUI, sūnui JONUI, seseriai JANINAI, broliams VLADUI ir VYTAUTUI, ir jų šeimoms širdingą užuojautą reiškia

Aldona ir Stepas Mackevičiai

Brangiai Mamytei

A + A

KATREI JURGELIENEI

mirus, jos vyrą, dukterį, sūnus ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė

Aldonas ir Antanas Kavaliūnai

Brangiai Motinai mirus, mielą dainininką

VACI JURGELI

ir jo artimuosius nuoširdžiai užjaučia

Nepaliaujamos Pagalbos šv. Mergelės Bažnyčios choras ir vargonininkė

A. A. IRENAI

STANKŪNIENEI-MAŠIOTIENEI

mirus, jos vyrą DONATĄ MAŠIOTĄ, sūnų JONĄ STANKŪNĄ su šeima, seserį JANINĄ, brolius VLADĄ ir VYTAUTĄ STAŠKEVIČIUS ir gimines bei artimuosius, užjaučiame ir drauge liūdimė

Juozas ir Janina Maurukai

Vėliavos šventinimas. Iš kairės: klebonas kun. A. Baltrašūnas, krikšto tėvai: garbės pirm, A. Mantautas ir Ona Šleženė, viduryje Sąjungos pirmininkas V. Išganaitis ir kuopos pirm, inž. Juozas Stašaitis, B. Utenio nuotrauka

Šaulių Sąjungos 50 metų sukakties proga Bostono kuopos metinėje šventėje Lietuvių Skautų Sąjunga apdovanojo ordinu už nuopelnus Šaulių Sąjungos pirmininką V. Išganaitį ir Padėkos ordinu garbės narį A. Mantautą. Nuotraukoje iš kairės v.s. Č. Kiliulis, V. Išganaitis, A. Mantautas ir v.s. P. Molis.